

**PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W TORUNIU**

Stan bezpieczeństwa sanitarnego miasta Torunia w 2022 roku

Toruń, kwiecień 2023 r.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY W TORUNIU
ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń

sekretariat.psse.torun@sanepid.gov.pl; www.gov.pl/psse-torun

Klauzula informacyjna (RODO) dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/psse-torun/klauzula-informacyjna

SPIS TREŚCI:	str.
Wstęp.....	3
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ	6
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2022 r.	6
Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym.....	20
Wnioski.....	20
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA	21
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	21
Jakość wody do kąpieli w pływalniach	22
Tereny mieszkalne	23
Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	24
Wnioski.....	25
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	26
Stan sanitarny obiektów zakładów produkcji i obrotu żywnością, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkcji i obrotu przedmiotami użytku	26
RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.....	28
Wnioski.....	28
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I I ŚRODOWISKIEM PRACY	29
Nadzór nad środowiskiem pracy	29
Nadzór nad produktami kosmetycznymi	30
Choroby zawodowe	31
Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalcaczami”)	33
Promocja zdrowia w środowisku pracy	34
Wnioski.....	34
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	35
Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku	35
Wypoczynek dzieci i młodzieży.....	38
Działania profilaktyczne.....	39
Wnioski.....	40
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	41
Wnioski.....	44
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ	45
Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	45
Profilaktyka tytoniowa.....	45
Profilaktyka uzależnień.....	46
Profilaktyka chorób zakaźnych.....	47
Wnioski.....	49

Szanowni Państwo,

Przedstawiam Państwu informację nt. stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Torunia w 2022 r. Jest to raport sporządzany corocznie w oparciu o analizę sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych w minionym roku oraz wyniki kontroli przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu w ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Katalog zadań z zakresu publicznego oraz podmioty uczestniczące w realizacji tych zadań określa ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1608).

Wykonywanie zadań z zakresu zdrowia publicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu toruńskiego grodzkiego (miasto Toruń) i powiatu toruńskiego ziemskiego, obejmującego miasto Chełmża oraz gminy: Chełmża, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Na nadzorowanym terenie zamieszkiwało (stan na dzień 30.06.2022 r.) 309.466 osób (w 2021 r. – 307.865), w tym w Toruniu: 196.298 osób (w 2021 r. – 197.812), a w powiecie ziemskim: 113.168 osób (w 2021 r. – 110.053).

W objętej nadzorem populacji liczba dzieci do lat 14 wynosiła 48.240 (w 2021 r. – 47.965), w tym 27.038 dzieci w Toruniu (w 2021 r. – 28.526) i 21.202 dzieci w powiecie ziemskim (w 2021 r. – 19.439); liczba dzieci do lat 2 wynosiła 5.307 (w 2021 r. – 5.826) – w tym 3.225 dzieci w Toruniu (w 2021 r. – 3.655) i 2.082 dzieci w powiecie ziemskim (w 2021 r. – 2.171).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu kieruje działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, która jest podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa, wpisanym do prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

W skład Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wchodzi dwie komórki organizacyjne działalności leczniczej: **Oddział Nadzoru Sanitarnego i Profilaktyki Zdrowotnej** (Sekcje: Nadzoru Przeciwepidemicznego oraz Ocen i Analiz, Higieny Środowiska, Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia, Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, Profilaktyki Zdrowotnej) i **Oddział Laboratoryjny** oraz komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy działalności pozamedycznej.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wdrożono w działalności kontrolnej system zarządzania jakością zgodny z wymaganiami normy *PN-EN ISO/IEC 17020:2012 Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*.

Jednolite procedury kontroli oparte na obowiązujących przepisach prawnych, usystematyzowane planowanie kontroli, dokumentowanie sprawowanego nadzoru oraz wykwalifikowana kadra, systematycznie doskonaląca swoje umiejętności zawodowe, zapewniają skuteczną realizację zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W działalności laboratoryjnej funkcjonuje system zarządzania zgodny z normą *PN-EN ISO IEC 17025:2018-02P „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*. Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wykonujące badania w szerokim zakresie (badania żywności, wody, różnego rodzaju badania środowiskowe i inne), dysponujące wykwalifikowaną kadrą, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym nowoczesną aparaturą, stanowi istotny instrument nadzoru. W celu zapewnienia maksymalnej wiarygodności wyników badań, a także spełnienia wymagań Unii Europejskiej, laboratoria badania żywności oraz wody pracują w ramach systemów zintegrowanych. Świadectwem kompetencji laboratorium badawczego Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu jest certyfikat akredytacji nr AB 583.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu na koniec 2022 r. figurowało 6.278 obiektów objętych nadzorem sanitarnym, w tym 3.961 w Toruniu i 2.317 w powiecie ziemskim.

W 2022 r. przeprowadzono ogółem 2051 kontroli sanitarnych w 1632 obiektach, w tym w Toruniu przeprowadzono 1.502 kontrole w 1.188 obiektach.

Podczas 280 kontroli sanitarnych przeprowadzonych w Toruniu (18,64%) stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych (w 2021 r. – 16%).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2022 r. wydał 870 decyzji administracyjnych, w tym 92 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości; ponadto wydano 500 decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych lub za czynności związane ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi stały monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na nadzorowanym terenie w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne lub wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W 2022 r. w wyniku dokonanych zgłoszeń chorób zakaźnych oraz podejrzeń chorób zawodowych przeprowadzono 26.475 wywiadów epidemiologicznych.

W 2022 r. sytuacja epidemiologiczna COVID-19 stanowiła nadal poważne zagrożenie ze względu na wysokie wskaźniki zapadalności i wysokie wskaźniki zgonów, a działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej – szczególnie w I kwartale 2022 r. – skupiona była na ochronie zdrowia i życia mieszkańców.

Równolegle prowadzono nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody do spożycia, jak również wody w kąpieliskach, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, higieną pracy czy nauczania i wychowania. Prowadzono również nadzór nad warunkami sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Działania te były w pewnej mierze ograniczone z uwagi na epidemię zakażeń SARS-CoV-2 oraz znacznym zaangażowaniem sił i środków w działania przeciwepidemiczne.

W 2022 r. pobrano 809 próbek i przeprowadzono 9.919 badań laboratoryjnych; wykonano 22.296 oznaczeń (w tym: 2.617 chemicznych, 4.689 fizycznych i 14.990 mikrobiologicznych).

Poza badaniami wykonywanymi w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wykonywał również badania zlecane przez placówki służby zdrowia, producentów i dystrybutorów żywności oraz instytucje i osoby prawne odpowiedzialne za dostarczanie wody, w tym wody do spożycia przez ludzi, zakłady produkcyjne sprawdzające swoje środowisko pracy, a także mieszkańców Torunia.

Z uwagi na obowiązujący do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu byli angażowani, podobnie jak w latach 2020 – 2021, do realizacji działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID-19, takich jak obsługa SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), dyżury przy telefonie alarmowym czy udział w kontrolach przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W 2022 r. przeprowadzono 148 kontroli wyłącznie w zakresie przestrzegania obowiązujących rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (w 2021 r. – 1.795), w tym 28 na terenie powiatu bydgoskiego w ramach kontroli krzyżowych, wynikających z polecenia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (w 2021 r. – 148). Osoby nieprzestrzegające obostrzeń sanitarnych związanych ze stanem epidemii zostały ukarane 33 mandatami na kwotę 3.750 zł; w tym 14 mandatów na kwotę 1.500 zł nałożono w powiecie bydgoskim w ramach kontroli krzyżowych.

W 2022 r. wydano 141 decyzji płatniczych ustalających obowiązek uiszczenia opłaty za kontrolę, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (w tym 75 decyzji dot. kontroli krzyżowych przeprowadzonych w powiecie bydgoskim). Ponadto wystawiono na wniosek strony 349 zaświadczeń o odbyciu kwarantanny/ izolacji (w 2021 r. – 925); udzielono 192 pisemne odpowiedzi na wnioski o informacje kierowane przez organy Policji, kuratorów i komorników sądowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (w 2021 r. – 668).

Mam nadzieję, że niniejszy raport pozwoli Państwu bliżej zapoznać się ze specyfiką pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i jej ważną rolą w zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Torunia.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Toruniu***

Ewa Nowak-Wąsicka

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2022 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na terenie powiatu toruńskiego grodzkiego oraz ziemskiego w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W związku z obowiązującym do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, a następnie stanem zagrożenia epidemicznego, korzystano również z wyników badań wprowadzonych do systemów teleinformatycznych EWP (system informatyczny Centrum e-Zdrowia) i SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej).

Rejestracja zgłoszeń odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu otrzymał 19 561 zgłoszeń podejrzeń lub potwierdzeń zachorowań na choroby zakaźne i dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz 141 zgłoszeń pokąsań przez zwierzęta z terenu miasta Torunia

Z powodu zachorowania na chorobę zakaźną w 2022 r. odnotowano 161 zgonów (w 2021 r. – 452), których przyczyną było:

- zakażenie wirusem SARS-CoV-2 (143 przypadki),
- zapalenie przewodu pokarmowego wywołane przez *Clostridioides difficile* (13 przypadków),
- posocznica wywołana przez paciorkowce z grupy A (3 przypadki),
- gruźlica (1 przypadek),
- grypa (1 przypadek).

Sytuację epidemiologiczną powiatu toruńskiego grodzkiego w analizowanym okresie należy ocenić jako trudną. Duże zagrożenie dla zdrowia mieszkańców Torunia stanowiły nadal zachorowania na COVID-19. W analizowanym okresie odnotowano dwie fale zakażeń: wiosenną oraz jesienno-zimową.

W odniesieniu do pozostałych chorób zakaźnych w porównaniu do 2021 r. odnotowano:

- wzrost przypadków: ospy wietrznej, gruźlicy, boreliozy, grypy, zachorowań grypopodobnych i ostrych infekcji dróg oddechowych, płonicy, zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze, pokąsań przez zwierzęta oraz nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV;
- podobną liczbę przypadków: zachorowań na COVID-19, wzw typu B i wzw typu C;
- zmniejszenie liczby rejestrowanych zachorowań na neuroinfekcje, różę i choroby przenoszone drogą płciową.

Ponadto w 2022 r. odnotowano 2 przypadki **małpiej ospy**. Choroba wywoływana jest przez wirus małpiej ospy należący do rodzaju Orthopoxvirus. Początkowymi objawami choroby jest gorączka, powiększenie węzłów chłonnych, ból głowy, ból pleców, osłabienie. Po 1-3 dniach u osoby zakażonej występuje wysypka. Wirusem małpiej ospy można się zarazić od chorych zwierząt lub ludzi.

Na terenie Torunia zachorowało dwóch mężczyzn w wieku 35 oraz 42 lat. Zakażenia potwierdzono na podstawie przeprowadzonych badań molekularnych. Chorych leczono w warunkach szpitalnych. W wyniku przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że mężczyźni uczestniczyli w spotkaniu, podczas którego odbyli kontakty płciowe z innymi mężczyznami.

Wybrane choroby zakaźne w Toruniu w latach 2018 – 2022
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców

Rok	2018 r.		2019 r.		2020 r.		2021 r.		2022 r.	
Jednostka chorobowa	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.	Liczba przyp.	Współ. zapadal.
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Świnka	7	3,5	12	5,9	3	1,5	1	0,5	0	0
Ospa wietrzna	591	291,9	629	311,7	328	162,8	265	134,0	794	404,5
Krztusiec	50	24,7	17	8,4	13	6,5	0	0	2	1,02
Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe	613	302,7	418	202,7	158	78,4	362	183	543	276,6
WZW typu B	23	10,4	26	12,9	23	11,4	18	9,1	19	9,7
WZW typu C	21	11,4	29	14,4	9	4,5	14	7,1	15	7,6
Płonica	160	66,7	397	196,7	67	33,3	26	13,1	73	37,2
Borelioza	35	17,3	40	19,8	50	24,8	29	14,7	40	20,4
Grypa i zakażenia grypopodobne	56637	27971,4	29233	9460,2	24233	12029,5	13362	6754,9	27881	14203,4
Gruźlica	27	13,3	19	9,5	16	7,9	16	8,1	24	12,2
COVID-19	—	—	—	—	11148	5534,0	17180	8685,0	17225	8774,9

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych

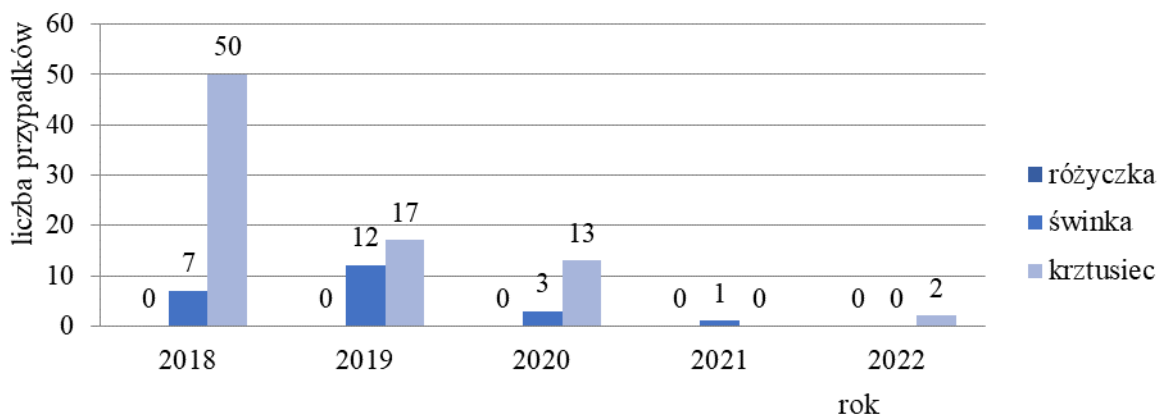
Choroby zakaźne, zwłaszcza u dzieci, są nadal realnym zagrożeniem. Sytuacja epidemiologiczna w tym przypadku jest w znacznym stopniu uzależniona od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Spośród chorób podlegającym obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2022 r. w Toruniu wystąpiły 2 przypadki zachorowania na krztusiec. W analizowanym okresie nie zgłaszano zachorowań na różyczkę (w 2021 r. – 0 przypadków) oraz świnkę (w 2021 r. – 1 przypadek).

Krztusiec (koklusz) jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wieku dziecięcego wywołaną przez pałeczki *Bordetella pertussis*.

W 2022 r. odnotowano 2 przypadki zachorowania na krztusiec wśród mieszkańców Torunia (w 2021 r. – 0). Zachorował 11 miesięczny chłopiec oraz 38 letnia kobieta. Zachorowania rozpoznano na podstawie objawów klinicznych oraz badań laboratoryjnych w kierunku zakażenia pałeczką krztuśca. Z powodu zachorowania hospitalizowano niemowlę, a kobietę leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Na podstawie zebranych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że przeciwko krztuścowi zaszczepiony był chłopiec, stanu uodpornienia kobiety nie ustalono.

Zachorowania na różyczkę, świnkę oraz krztusiec w latach 2018-2022 na terenie miasta Torunia

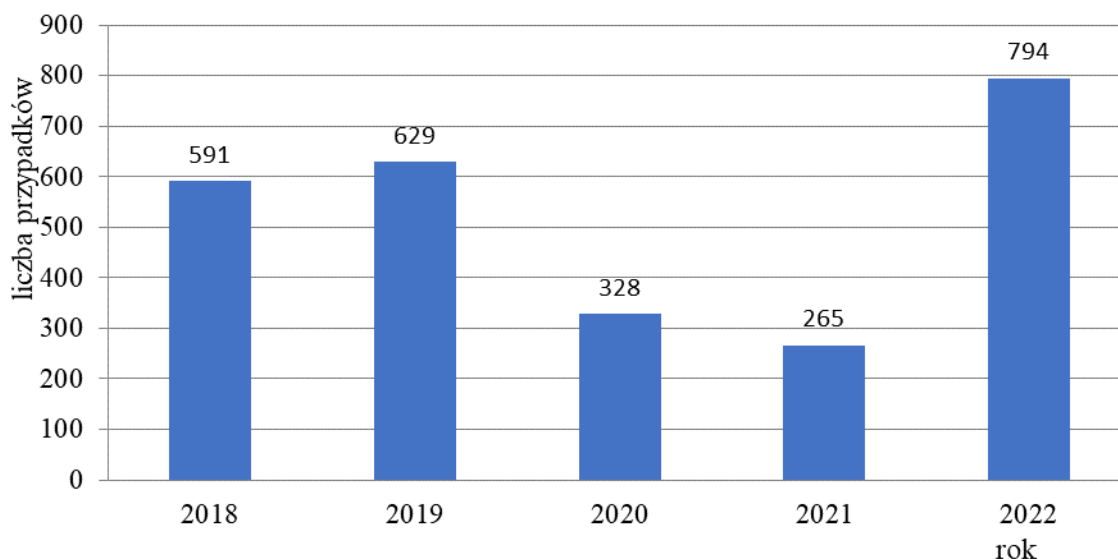
Ospa wietrzna jest jedną z najczęściej rozpoznawanych wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego.

W analizowanym okresie, w porównaniu z 2021 r., zaobserwowano trzykrotny wzrost liczby zachorowań (w 2022 r. – 794 przypadki, w 2021 r. – 265). Zachorowało 397 dziewcząt/kobiet oraz 397 chłopców/mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie dzieci do 9 roku życia (701 przypadków, tj. 88,3%).

Leczeniem ambulatoryjnym objęto 789 chorych, w przypadku 5 osób konieczne było wdrożenie leczenia szpitalnego.

Najskuteczniejszym działaniem profilaktycznym zapobiegającym chorobie jest szczepienie. Na podstawie przesłanych przez podmioty lecznicze zgłoszeń zachorowań ustalono, że 783 chorych nie było zaszczepionych p/ko ospie wietrznej. Zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień obowiązkowe szczepienia przeciwko ospie wietrznej prowadzi się wyłącznie u dzieci narażonych na zakażenie ze względu na obciążenie niektórymi ciężkimi chorobami lub ze względów środowiskowych. Wysoka zapadalność na ospę wietrzną, najczęściej występująca wśród dzieci, potwierdza zasadność objęcia szczepieniami ochronnymi pozostałe dzieci.

Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2018-2022 na terenie miasta Torunia

Odra to szybko rozprzestrzeniająca się choroba zakaźna. Należy do chorób wieku dziecięcego, jednak mogą zapadać na nią również dorośli. Wirus odry przenosi się drogą kropelkową. Najbardziej charakterystycznym objawem choroby jest wysypka.

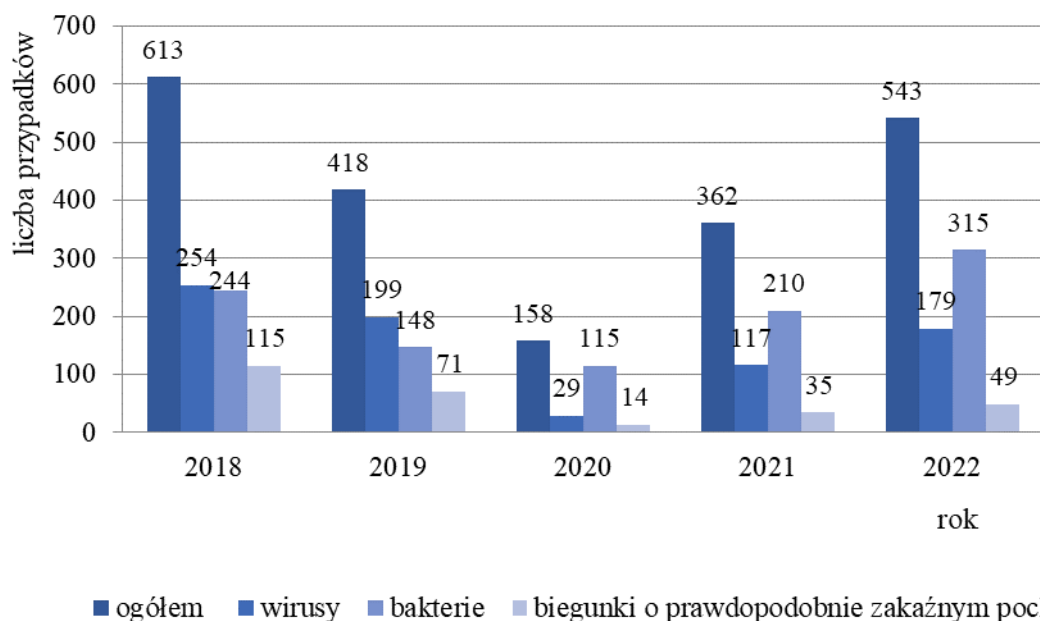
W analizowanym okresie, podobnie jak w 2021 r., na terenie miasta Torunia zachorowań nie odnotowano. Ostatnie przypadki odry zgłoszono w 2018 r.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to grupa chorób o bardzo zróżnicowanej etiologii, wyodrębniona w nadzorze epidemiologicznym ze względu na ważną rolę w zdrowiu publicznym. Główną przyczyną zachorowań jest spożycie pokarmu skażonego drobnoustrojami (wirusami, bakteriami, pasożytami) lub ich toksynami. W przypadku wirusów do zakażenia dochodzi również poprzez kontakt z osobą chorą lub kontakt z powierzchniami zanieczyszczonymi wirusami. Zapadalność na te jednostki chorobowe jest związana ze stanem sanitarno-higienicznym obiektów produkcji i obrotu żywnością, a także higieną przyrządzania i spożywania potraw w środowiskach domowych.

W 2022 r. w Toruniu odnotowano znaczący wzrost liczby zgłaszanych przypadków zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze (w 2022 r. – 543 przypadki, w 2021 r. – 362). W analizowanym okresie zarejestrowano 179 zachorowań o etiologii bakteryjnej, 315 zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy oraz 49 przypadków biegunk o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne w latach 2018-2022 na terenie Torunia

Wirusowe zakażenia jelitowe

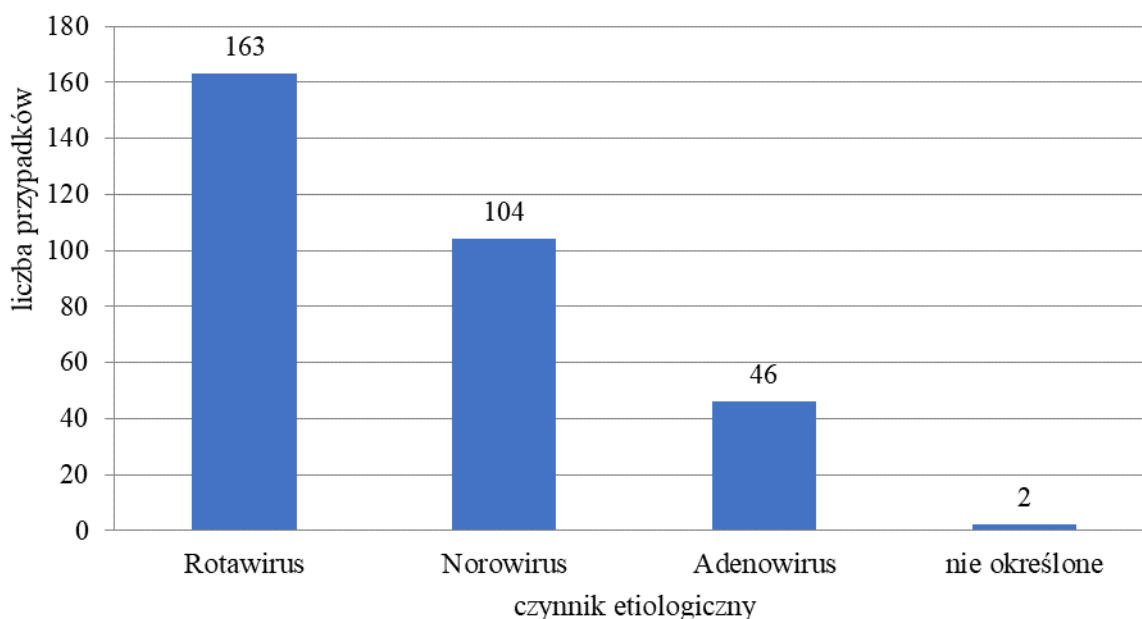
W 2022 r. odnotowano o 198 więcej przypadków wirusowych zakażeń jelitowych niż w roku poprzednim (w 2022 r. – 315 przypadków, w 2021 r. – 117).

W analizowanym okresie wśród wirusowych zakażeń jelitowych dominowały zachorowania wywołane przez **Rotawirusy** – w 2022 r. zgłoszono 163 przypadki (w 2021 r. – 28).

Ponadto w 2022 r. zgłoszono zakażenia wywołane przez: **Norowirusy** – 104 przypadki (w 2021 r. – 63), **Adenowirusy** – 46 przypadków (w 2021 r. – 22); w 2 przypadkach nie ustalono czynnika etiologicznego (w 2021 r. – 4).

Zachorowało 172 mężczyzn oraz 143 kobiety. Spośród 315 zgłoszonych przypadków wirusowych zakażeń jelitowych 71 przypadków (22,5%) dotyczyło dzieci do lat 2 (2021 r. – 69 przypadków, tj. 59%). Z powodu zachorowania w analizowanym okresie hospitalizacji wymagało 216 chorych (68,6%), w tym 65 dzieci do 2 roku życia (20,6%). W 2021 r. hospitalizowano 114 chorych, w tym 67 dzieci do 2 roku życia. W 99 przypadkach wdrożono leczenie ambulatoryjne (w 2021 r. – 3).

Etiologia wirusowych zatruc pokarmowych w 2022 r. na terenie miasta Torunia

W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., zgłoszono 1 ognisko wirusowych zakażeń jelitowych, w którym zachorowały łącznie 72 osoby (w 2021 r. – 3 osoby).

Objawy nieżytu żołądkowo-jelitowego wywołanego przez Norowirusy wystąpiły u pacjentów 3 oddziałów Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu (Oddział Odwykowy Całodobowy, Oddział Krótkoterminowej Terapii Uzależnień, Całodobowy Młodzieżowy Oddział Terapii Uzależnień) oraz pensjonariuszy Centrum Opieki Wytchnieniowej Dom Światła w Grębocinie. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że posiłki do ww. podmiotów dostarczała firma cateringowa Restauracja „Talerz Pro Omnis” z siedzibą w Toruniu. W związku z wystąpieniem ogniska przeprowadzono kontrolę w firmie cateringowej, podczas której stwierdzono uchybienia w zakresie stanu higienicznego obiektu oraz higieny produkcji. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny. Na podstawie zebranych informacji i analizy procesów technologicznych przygotowania potraw ustalono, że prawdopodobnym nośnikiem zatrucia pokarmowego była pasta kielbasiana ze świeżym koprem. Przypuszcza się, że dodany do potrawy koper mógł być pierwotnie skażony, a jego umycie pod bieżącą wodą okazało się niewystarczające do wyeliminowania wirusów.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (wzw typu A)

W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., na terenie Torunia nie notowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu A.

Ostatnie zakażenia wirusem HAV zarejestrowano w 2019 r.

Bakteryjne zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

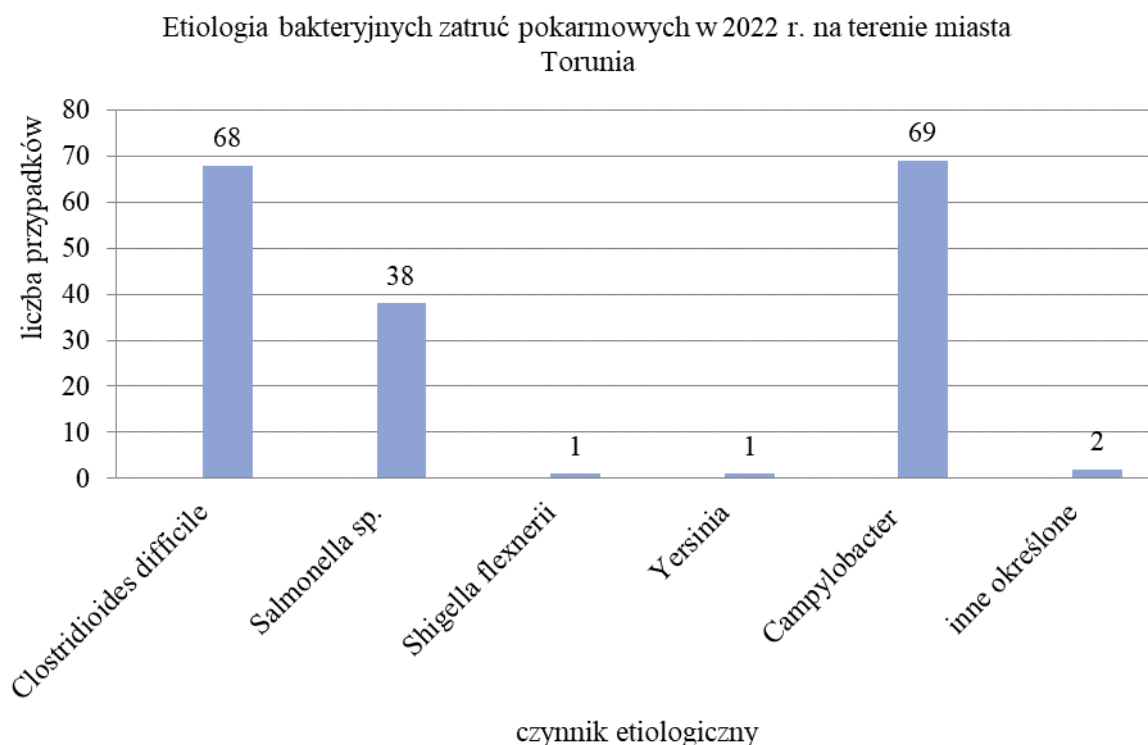
W 2022 r. odnotowano 179 przypadków bakteryjnych zakażeń pokarmowych, tj. o 31 zachorowań mniej niż w 2021 r. (210 przypadków).

Wśród zgłaszanych zachorowań odnotowano:

- 68 przypadków zakażeń wywołanych przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile* (w 2021 r. – 81),
- 38 przypadków zachorowań wywołanych przez pałeczki *Salmonella* sp. (w 2021 r. – 55),
- 1 przypadek zachorowania wywołanego przez pałeczki *Shigella flexneri* (w 2021 r. – 0),

- 1 przypadek zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki *Yersinia* (w 2021 r. – 2),
- 69 przypadków innych określonych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter* (w 2021 r. – 69),
- 2 przypadki innych nieokreślonych bakteryjnych zakażeń jelitowych (w 2021 r. – 1).

W 2022 r. z powodu zakażeń jelit wywołanych przez *Clostridioides difficile* zmarło 13 osób (w 2021 r. – 10 zgonów).

W 2022 r. odnotowano 2 ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych (w 2021 r. – 6). Czynniki etiologiczne zachorowań w ogniskach były: pałeczki *Salmonella spp.* (1 ognisko) oraz laseczki *Clostridioides difficile* produkujące toksynę A/B (1 ognisko).

Ognisko salmonelozy wystąpiło w mieszkaniu prywatnym w Toruniu. Zachorowały 3 osoby z 4 osobowej rodziny (ojciec oraz jego dwie córki). Dwie osoby chore hospitalizowano (ojciec, młodsze dziecko). W przeprowadzonych badaniach kału stwierdzono obecność pałeczek *Salmonella enteritidis*. Ustalono, że najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia w ognisku było spożycie potraw z jaj (jajka sadzone). Do wystąpienia zachorowań mógł przyczynić się zbyt krótki czas obróbki termicznej potrawy.

Ognisko wywołane przez toksynotwórcze pałeczki *Clostridioides difficile* wystąpiło w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera w Toruniu – w Oddziale Klinicznym Psychiatrii Wieku Podeszłego Szpitala Psychiatrycznego.

Zachorowało 3 pacjentów:

- w przypadku pierwszego zakażenia ustalono, że zachorowanie było zakażeniem endogennym, spowodowanym przyjmowaniem antybiotyków;
- w odniesieniu do drugiego zachorowania nie można jednoznacznie określić, czy było ono spowodowane przyjmowaniem antybiotyków czy do zakażenia doszło w wyniku kontaktów pośrednich/bezpośrednich ze skażonymi powierzchniami w oddziale;
- do ostatniego zachorowania doszło prawdopodobnie w wyniku kontaktów bezpośrednich oraz pośrednich z powierzchniami skażonymi sporami *C. difficile*.

Występowaniu zakażeń w ognisku sprzyjał wiek pacjentów > 65 lat, ogólny stan zdrowia chorych, długotrwałe leczenie, unieruchomienie, przyjmowanie antybiotyków zwiększających ryzyko zakażenia *C. difficile* oraz narażenie na laseczki/spory *C. difficile* w miejscu udzielania świadczeń medycznych.

Zakażenia wywołane przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile* nadal pozostają dużym problemem ze względu na łatwość szerzenia się zakażeń nim wywołanych w szpitalach, ciężki przebieg kliniczny spowodowany działaniem toksyn, a także z uwagi na nawrotowy przebieg choroby i długotrwałe leczenie.

W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., w obiektach żywienia zbiorowego (bary, restauracje) nie wystąpiły ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych o etiologii bakteryjnej.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do 2 lat

W 2022 r., w porównaniu do 2021 r. zarejestrowano więcej przypadków zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do 2 roku życia (w 2022 r. – 38, w 2021 r. – 31).

Zachorowało 24 chłopców oraz 14 dziewcząt. Z powodu zachorowań hospitalizowano 15 dzieci. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w 23 przypadkach. Przeprowadzone badania kału nie pozwoliły ustalić etiologii zachorowań.

Aby skutecznie zapobiegać występowaniu chorób przenoszonych drogą pokarmową należy zawsze przestrzegać tzw. 5 kroków do bezpiecznej żywności tj.:

1. Utrzymać czystość rąk przed przygotowaniem i spożywaniem żywności oraz miejsc w których są przyrządzane posiłki.
2. Oddzielać żywność surową od ugotowanej.
3. Poddawać żywność właściwej obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie itp.).
4. Przechowywać żywność w prawidłowych warunkach chłodniczych.
5. Używać bezpiecznej wody i żywności.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

W analizowanym okresie zgłoszono podobną liczbę przypadków zakażeń **wirusem zapalenia wątroby typu B – wzv typu B**.

W 2022 r. zgłoszono 19 przypadków (w 2021 r. – 18). Zachorowało 8 kobiet i 11 mężczyzn. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 40 – 49 lat (8 przypadków).

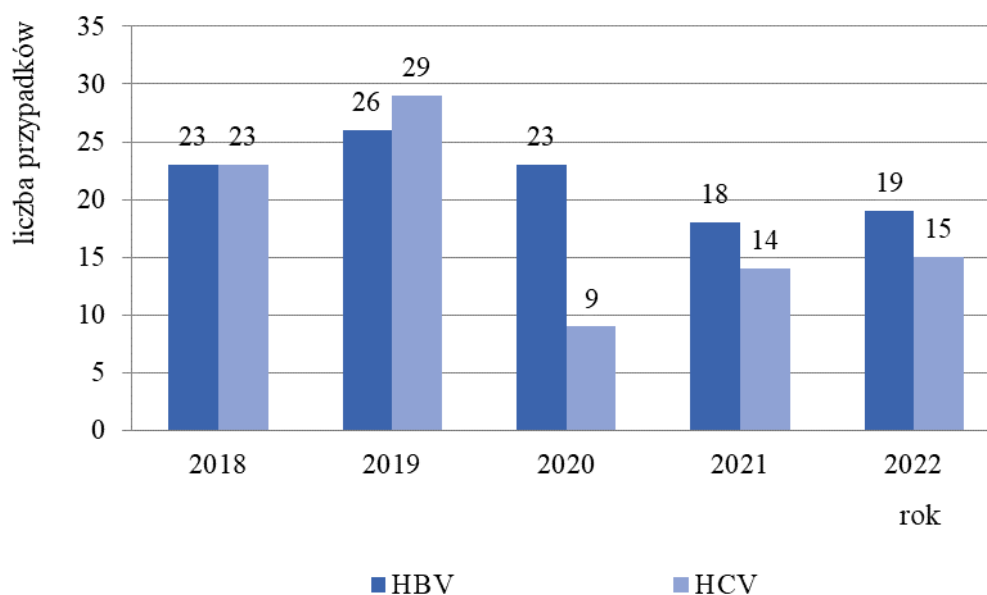
W toku przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że 10 osób nie było zaszczepionych przeciwko wzv typu B, w 7 przypadkach stanu uodpornienia nie ustalono.

W 2022 r. odnotowano podobną liczbę przypadków zakażeń **wirusem zapalenia wątroby typu C – wzv typu C** jak w roku poprzednim (w 2022 r. – 15, w 2021 r. – 14).

W analizowanym okresie odnotowano 1 zachorowanie o ostrym przebiegu. Pozostałe przypadki miały charakter przewlekły. Hospitalizowano 5 osób. Zakażenia potwierdzono u 9 kobiet i 6 mężczyzn. Najwięcej zachorowań odnotowano w dwóch grupach wiekowych: 30 – 39 lat oraz 50 – 51 lat (po 4 przypadki).

Z powodu braku możliwości czynnego uodparniania przeciwko wzv typu C w profilaktyce zakażeń HCV kluczowe jest upowszechnianie wiedzy o medycznych i pozamedycznych drogach przenoszenia zakażenia.

Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby typu B i C
w latach 2018-2022 na terenie miasta Torunia

Podobnie jak w latach poprzednich źródeł zakażeń wirusem HBV i HCV należy upatrywać w zabiegach medycznych związanych z przerwaniem ciągłości tkanek oraz w narażeniu niemiedycznym (skaleczenie w zakładzie fryzjerskim/kosmetycznym, przyjmowanie narkotyków, tatuażowanie, ryzykowne zachowania seksualne).

W 2022 r. zgłoszono 13 przypadków nowo wykrytych zakażeń **wirusem HIV** (w 2021 r. – 8). Zakażenia potwierdzono u 2 kobiet oraz 11 mężczyzn. Z powodu zakażenia hospitalizowano 2 osoby, pozostałych zakażonych leczono w warunkach ambulatoryjnych. W 2022 r. zgłoszono 1 przypadek zespołu nabytego upośledzenia odporności – ADIS (w 2021 r. – 0). Zachorował 56 letni mężczyzna.

Gruźlica

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną wywoływaną przez prątki gruźlicy. To choroba wielonarządowa, która atakuje wszystkie organy i tkanki, a zwłaszcza układ oddechowy.

W 2022 r. zarejestrowano 24 przypadki gruźlicy (w 2021 r. – 16). Zachorowało 6 kobiet i 18 mężczyzn. Wszystkie osoby chore wymagały leczenia szpitalnego. Zachorowania wystąpiły u osób w wieku od 20 do 81 lat.

W 2022 r. odnotowano 1 zgon z powodu gruźlicy (w 2021 – 0).

Od 2013 r. realizowany jest „Program reorganizacji systemu nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą w województwie kujawsko-pomorskim”. Głównym celem programu jest nadzór nad osobami z najbliższego kontaktu z osobą chorą w miejscu pracy lub miejscu zamieszkania. W 2022 r. nadzorem przeciwepidemicznym objęto 24 osoby chore oraz 133 osoby z bliskiego kontaktu z chorymi.

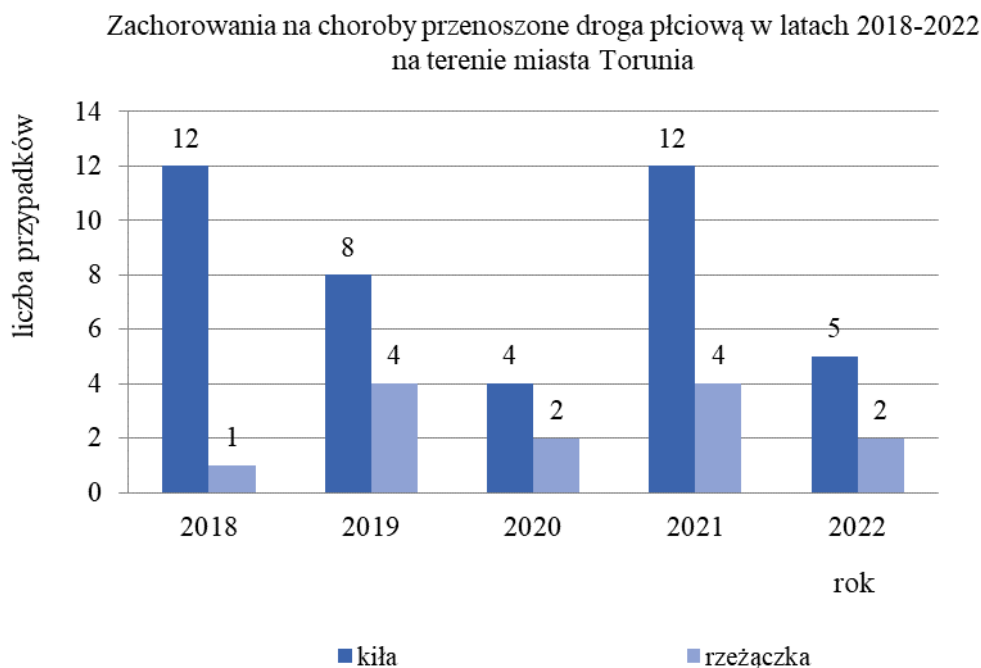
Choroby przenoszone drogą płciową

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu gromadzi dane o zachorowaniach na choroby zakaźne przenoszone drogą płciową od lipca 2013 r.

W analizowanym okresie zgłoszono mniej przypadków zachorowań na kiłę niż w roku poprzednim – w 2022 r. zgłoszono 5 przypadków (w 2021 r. – 12). Wszystkie zachorowania dotyczyły mężczyzn w wieku od 27 do 67 lat. Zachorowania potwierdzono na podstawie szczegółowych badań serologicznych surowicy krwi w których uzyskano wyniki specyficzne dla zakażenia bakterią *Treponema pallidum*.

W 2022 r. zgłoszono 2 przypadki **rzeżączki** (w 2021 r. – 4). Zakażenie dwoinką rzeżączki (*Neisseria gonorrhoeae*) zdiagnozowano u 2 mężczyzn w wieku 22 oraz 53 lat. Zakażenia potwierdzono wykonaniem badań laboratoryjnych.

W toku przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że źródłem zakażenia krętkiem białym i dwoinką rzeżączki były przypadkowe kontakty seksualne.

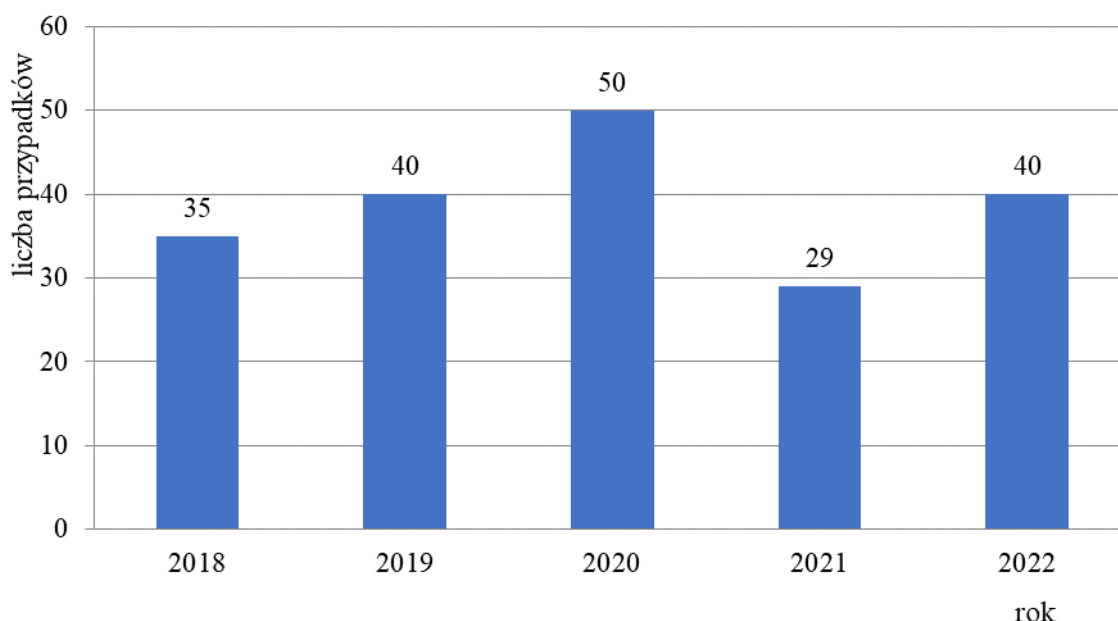

Choroby przenoszone przez kleszcze

Borelioza (choroba z Lyme) jest wieloukładową chorobą zakaźną przenoszoną przez kleszcze, wywołwana przez krętka *Borrelia burgdorferi*. W jej przebiegu można wyodrębnić fazę wczesną i późną choroby. Dla wczesnej postaci choroby charakterystyczne jest występowanie rozległej zmiany skórnej (rumienia). W późnej fazie zachorowania dochodzi do zakażenia wielu narządów i układów (nerwowego, kostno-stawowego, krążenia).

W 2022 r. w Toruniu odnotowano wzrost liczby zgłaszanych zachorowań na boreliozę (w 2022 r. – 40, w 2021 r. – 29). Boreliozę rozpoznano u 23 kobiet oraz 17 mężczyzn. Zmiana skórna (rumień wędrujący) wystąpiła u 39 pokąsanych, u 1 osoby chorej wystąpiły objawy neuroboreliozy. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w przypadku 38 chorych, 2 pacjentów wymagało leczenia szpitalnego. Badania diagnostyczne w kierunku zakażenia krętkami *Borrelia burgdorferi* wykonało 11 osób. Wszystkie przypadki choroby z Lyme można powiązać z ekspozycją na zakażone kleszcze w czasie pobytu w lasach, na polach, działkach i w innych miejscach ich bytowania. Wobec braku możliwości czynnego uodparniania przeciwko boreliozie, podnoszenie świadomości w społeczeństwie w zakresie stosowania odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwe postępowanie w przypadku ukłucia przez kleszcze, ma duże znaczenie w profilaktyce tej choroby.

Borelioza w latach 2018-2022 na terenie miasta Torunia

Kleszczowe zapalenie mózgu jest wirusową chorobą wywoływaną przez flawiowirusy; choroba ma najczęściej dwufazowy przebieg. Charakterystycznymi objawami dla fazy pierwszej są gorączka, ból mięśni oraz inne objawy przypominające grypę. W fazie drugiej tzw. neurologicznej dochodzi do zajęcia struktur centralnego układu nerwowego (opon mózgowo-rdzeniowych, mózgu, rdzenia kręgowego). W fazie tej pojawia się gorączka, silny ból głowy oraz objawy neurologiczne (sztywność karku, napady padaczkowe, porażenia, zaburzenia równowagi i świadomości)

W 2022 r. przypadków kleszczowego zapalenia mózgu nie notowano. Po raz pierwszy do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu zgłoszono zachorowanie na wirusowe zapalenie mózgu w 2021 r.

Grypa i zachorowania grypopodobne

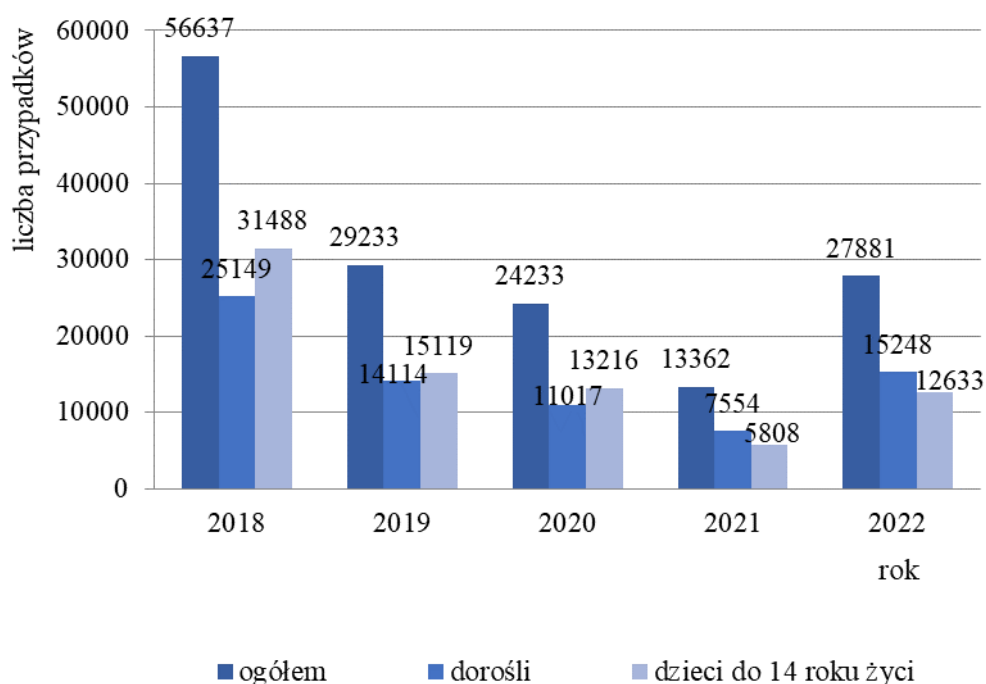
Infekcje dróg oddechowych należą do najczęściej występujących chorób zakaźnych. Na potrzeby nadzoru epidemiologicznego rejestracji podlegają przypadki **grypy** oraz wszystkie rozpoznania kliniczne klasyfikowane jako **zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych**.

W 2022 r. odnotowano o 14519 więcej przypadków zachorowań na grypę, infekcje grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych niż w roku poprzednim – w 2021 r. zgłoszono 27881 przypadków, podczas gdy w 2021 r. – 13362.

Zachorowania dzieci i młodzieży w wieku 0 – 14 lat stanowiły 45,3% ogółu zachorowań (12633 przypadki). W analizowanym okresie z powodu zachorowania na grypę hospitalizowano 66 osób. Pozostałych chorych leczono ambulatoryjnie.

Badania molekularne w kierunku zakażenia wirusem grypy wykonano u 133 chorych. W przeprowadzonych badaniach ustalono, że zachorowania wywołane były przez wirus grypy typu A.

Grypa i zachorowania grypopodobne w latach 2018-2022 na terenie miasta Torunia

Neuroinfekcje

Zakażenie ośrodkowego układu nerwowego (OUN) stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia. Najczęściej występującą postacią zakażeń OUN jest **zapalenie mózgu** oraz **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (ZOMR)**. Infekcje OUN mogą być wywołane przez bakterie, wirusy, grzyby lub pasożyty.

W 2022 r. zgłoszono 4 przypadki neuroinfekcji (w 2021 r. – 10 przypadków); zgłoszono:

- 1 przypadek neuroboreliozy,
- 2 przypadki wirusowych zapaleń opon mózgowych,
- 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu wywołane przez *Pseudomonas aeruginosa*.

Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, a rozpoznanie potwierdzano na podstawie objawów klinicznych, ogólnego badania płynu mózgowo-rdzeniowego oraz diagnostycznych testów w kierunku najczęstszych czynników etiologicznych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych (posiewy, badania metoda RT-PCR, testy lateksowe).

Choroby inwazyjne

a) Choroby wywołane przez *Streptococcus pyogenes*

Od wielu lat dominującą postacią kliniczną inwazyjnego zakażenia wywołanego przez *Streptococcus pyogenes* jest **róża** – choroba skóry przebiegająca z ostrym stanem zapalnym skóry i tkanki podskórnej.

Choroba zgłaszana jest na podstawie objawów klinicznych.

W omawianym okresie obserwowano spadek liczby zgłaszanych zachorowań na różę w porównaniu z rokiem poprzednim – w 2022 r. zachorowanie potwierdzono u 11 osób, podczas gdy w 2021 r. – u 17.

Zachorowało 5 mężczyzn oraz 6 kobiet. Zakażenia dotyczyły wyłącznie osób dorosłych. Z powodu zachorowania hospitalizowano 1 osobę. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w 10 przypadkach.

W analizowanym okresie odnotowano 3 przypadki posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*. Zachorowała 72 letnia kobieta oraz dwóch mężczyzn w wieku 40 oraz 64 lat. Posocznica wywołana przez *Streptococcus pyogenes* była jedną z przyczyn zgonu mężczyzn.

System nadzoru epidemiologicznego obejmuje również rejestrację nieinwazyjnego zakażenia *Streptococcus pyogenes* – **plonicę (szkarlatynę)**.

W omawianym okresie obserwowano znaczący wzrost liczby zachorowań – w 2022 r. zgłoszono 73 przypadki, podczas gdy w 2021 r. – 26.

Zachorowało 41 chłopców/mężczyzn oraz 32 dziewcząt/kobiet. 71 przypadków zachorowań dotyczyło dzieci i młodzieży do 14 roku życia. Wszystkich chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

b) Choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (ICHp)

Streptococcus pneumoniae (dwoinka zapalenia płuc, pneumokok) jest chorobotwórczym drobnoustrojem wywołującym **inwazyjną chorobę pneumokokową**. Najczęściej rejestrowaną postacią kliniczną inwazyjnej choroby pneumokokowej jest posocznica i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Skuteczną metodą zapobiegania inwazyjnej chorobie pneumokokowej są szczepienia ochronne.

W 2022 r. zgłoszono 10 przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej (w 2021 r. – 1). W analizowanym okresie zgłoszono 9 przypadków posocznicy wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* oraz 1 przypadek posocznicy i zapalenia płuc.

Zachorowało 4 mężczyzn oraz 6 kobiet. U chorych obecność pneumokoków potwierdzono w posiewach krwi.

c) Choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis*

W 2022 r. zgłaszano 1 przypadek choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis*. W 2021 r. zachorowań nie zgłaszano.

Posocznice meningokokową rozpoznano u 14 miesięcznego chłopca. Dziecko leczono w szpitalu.

d) Choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*

W 2022 r., tak jak w 2021 r., nie zgłaszano przypadków choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

Pokasania przez zwierzęta oraz inne narażenia na zachorowania na wściekliznę

Łączna liczba pokąsań przez zwierzęta w 2022 r. wyniosła 141 przypadków (w 2021 r. – 110). Podobnie jak w poprzednich latach najczęstsze były pokąsania przez psy (96) oraz koty (38); ponadto odnotowano pokąsania przez szczury dzikie (2), szczura hodowlanego (1), wiewiórkę (1), królika (1) oraz tchórzofretkę (1). W 1 przypadku nie ustalono przez jakie zwierzę została pokąsana osoba, która zgłosiła się do lekarza. Zakażenia wirusem wścieklizny nie potwierdzono u żadnego z badanych zwierząt.

Szczepienia przeciwko wściekliźnie u osób pokąsanych przeprowadza się w przypadku braku możliwości przeprowadzenia obserwacji weterynaryjnej zwierzęcia. Szczepienia podejmowano najczęściej po pokąsaniu przez nieznane psy i koty. W 2022 r. szczepienia przeciwko wściekliźnie przeprowadzono u 54 osób (38,0% ogółu pokąsanych). W 2021 r. ponarażeniowo zaszczepiono 39 osób (35,5%).

Zakażenia wirusem SARS-CoV-2

W 2022 r. w dalszym ciągu dużym zagrożeniem dla zdrowia publicznego był wirus SARS-CoV-2.

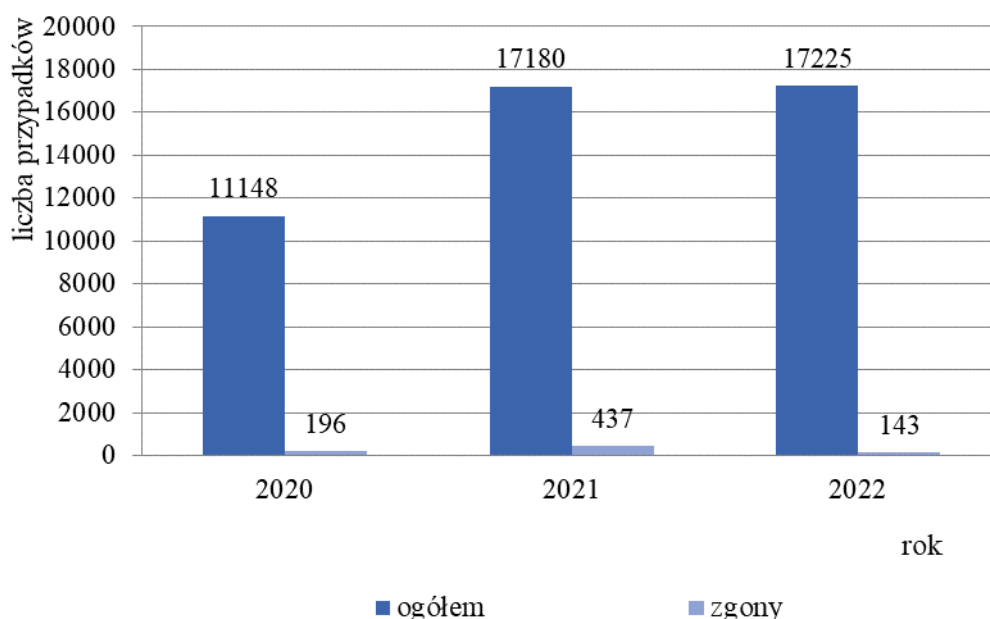
Nowy koronawirus SARS-CoV-2 (wirus RNA osłonięty błoną lipidową) wywołuje chorobę COVID-19 (ang. coronavirus disease 2019). Pierwsze przypadki zachorowań notowano w listopadzie 2019 r. w mieście Wuhan w środkowych Chinach. Typowymi objawami choroby jest gorączka, kaszel oraz duszność. Pacjenci zgłaszają również: biegunkę, bóle mięśniowo-stawowe, bóle głowy. Średni okres wyłęgania to od 5-6 dni.

Na terenie Polski pierwszy przypadek zachorowania odnotowano 4 marca 2020 r. w miejscowości Cybinka w powiecie ślubickim. Na terenie miasta Torunia pierwsze zakażenie wirusem SARS-CoV-2 potwierdzono 20 marca 2020 r.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.) w okresie od 20 marca 2020 r. do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywał stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który zastąpiony został nadal obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego.

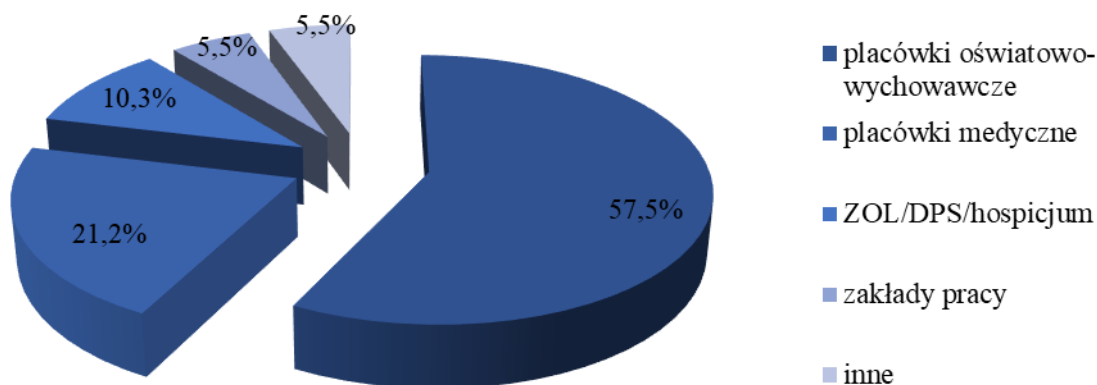
W 2022 r. zarejestrowano 17225 przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (w 2021 r. – 17180); odnotowano dwie fale zakażeń: wiosenną oraz jesienno-zimową. W 2022 r. zarejestrowano 143 przypadki zgonów z powodu COVID-19 (w 2021 r. – 437).

Sytuacja zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w latach 2020-2022 na terenie miasta Torunia.

W 2022 r. w Toruniu zarejestrowano 146 ognisk zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Ogniska odnotowano w placówkach oświatowo-wychowawczych (84 ogniska, tj. 57,5%), placówkach opieki zdrowotnej (31 ognisk, tj. 21,2%), ZOL/DPS/hospicjum (15 ognisk, tj. 10,3%), zakładach pracy (8 ognisk, tj. 5,5%), inne (8 ognisk, tj. 5,5%).

Ogniska zakażeń COVID-19 zarejestrowane w 2022 r. na terenie miasta Torunia

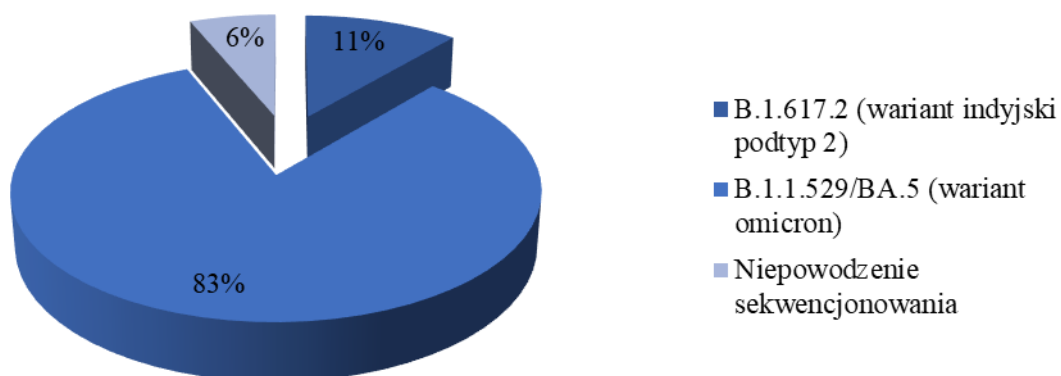

W prowadzonym od 2022 r. przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzorze molekularnym nad wariantami wirusa SARS-CoV-2 do badań genetycznych przekazano 544 losowo wybranych próbek pobranych od mieszkańców Torunia, u których potwierdzono COVID-19.

W 449 próbkach (83%) stwierdzono wariant omicron (B.1.1.529, BA.5), w 61 próbkach (11%) stwierdzono wariant indyjski podtyp 2 (B.1.617.2).

W 34 przypadkach (6%) genotypowanie zakończyło się niepowodzeniem.

Wyniki badań genetycznych losowo wybranych próbek pobranych od zakażonych wirusem SARS-CoV-2 mieszkańców Torunia w 2022 r.

Realizacja programu obowiązkowych szczepień ochronnych

Obowiązkowe szczepienia ochronne dla dzieci i młodzieży prowadzone są w Toruniu w 54 zakładach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w 2 oddziałach noworodkowych.

Na terenie Torunia odnotowano 452 osoby uchylające się od wykonania obowiązku szczepień, w tym 10 osób pokąsanych narażonych na zakażenie wścieklizną. Szczepieniom nie poddano 373 osób.

W związku z powyższym wystawiono 136 tytułów wykonawczych, 181 upomnień zawierających wezwania do wykonania obowiązku szczepień oraz prowadzono działania edukacyjne.

Wnioski

1. Sytuację epidemiologiczną miasta Torunia należy ocenić jako trudną.
2. Odnotowano więcej przypadków zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze, ospy wietrznej, grypy i infekcji grypopodobnych, płonicy, boreliozy, gruźlicy, nowo wykrytych przypadków zakażeń wirusem HIV oraz pokąsań przez zwierzęta.
3. Zarejestrowano mniej zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową (kiła, rzeżączka), neuroinfekcje oraz różę.
4. Zgłoszono podobną liczbę zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz wirusowe zapalenie wątroby typu C.
5. W 2022 r. po raz pierwszy zgłoszono dwa przypadki zachorowań na małpiał ospę.
6. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 potwierdzono u 17225 osób. Zmarło 143 zakażonych. Odnotowano 146 ognisk zachorowań na COVID-19.
7. Na podstawie prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru molekularnego nad wariantami wirusa SARS-CoV-2 ustalono, że w 2022 r. dominującym wariantem był wariant omicron.
8. Nadal na wysokim poziomie utrzymuje się liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Woda przeznaczona do spożycia przez mieszkańców Torunia dostarczana jest z wodociągu Toruń, administrowanego przez Toruńskie Wodociągi Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Toruniu, ul. Rybaki 31-35. Wodociąg Toruń ujęty jest w grupie wodociągów raportowanych do Komisji Europejskiej.

Woda zasilająca wodociąg Toruń uzyskiwana jest z ujęcia powierzchniowego w Lubiczu oraz z ujęć podziemnych, zlokalizowanych w Jedwabnie (gm. Lubicz), Wielkiej Nieszawce i Toruniu – Czerniewicach.

W celu zapewnienia mieszkańcom Torunia dobrej i bezpiecznej wody do spożycia, spełniającej parametry zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 z późn. zm.) Toruńskie Wodociągi prowadziły, podobnie jak w latach poprzednich, wewnętrzną kontrolę jakości wody – zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) – w oparciu o uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Toruniu harmonogram badań.

Na podstawie prowadzonego monitoringu wewnętrznego Toruńskich Wodociągów oraz nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy stwierdzić, że mieszkańcy Torunia zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych stanowiących potencjalne zagrożenie oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie miasta nie stanowi ryzyka dla ich zdrowia. Dzięki stosowaniu nowoczesnej technologii uzdatniania, bieżącemu monitorowaniu produkcji wody i sieci wodociągowej oraz stałemu monitorowaniu parametrów jakości wody, dostarczana jest woda o coraz lepszej jakości i lepszych walorach smakowych.

Z uwagi na prowadzenie w Toruniu w 2022 r. różnego rodzaju prac ziemnych miało miejsce w ich rejonie chwilowe pogarszanie parametrów fizyko-chemicznych wody (mętność, barwa), o czym na bieżąco informowali mieszkańcy miasta. Toruńskie Wodociągi podejmowały natychmiast działania naprawcze, w wyniku których uzyskiwano poprawę jakości wody, co potwierdzane było wynikami badań.

Mieszkańcy Torunia mogli w 2022 r. nadal korzystać z bezpłatnego punktu czerpalnego wody, opartego na indywidualnym ujęciu wody dla Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. L. Rydygiera w Toruniu – Szpitala Specjalistycznego dla Dzieci i Dorosłych przy ul. Konstytucji 3 Maja 42. Woda z tego punktu spełniała wymagania ustalone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i oceniona była jako przydatna do spożycia przez ludzi.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu znajdowało się ponadto 5 indywidualnych ujęć wody, z których woda dostarczana jest w ramach działalności gospodarczej do budynków użyteczności publicznej i podmiotów działających na rynku spożywczym. Jakość wody z tych ujęć odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia; woda oceniona była jako przydatna do spożycia przez ludzi i nie stanowiła zagrożenia dla prowadzonej działalności gospodarczej.

Należy podkreślić dobrą współpracę producentów wody z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Toruniu, mającą wpływ na bezpieczną dla zdrowia jakość wody dostarczanej mieszkańcom Torunia.

W 2022 r. prawidłowo prowadzona była kontrola wewnętrzna w celu zapewnienia należytej jakości produkcji, dystrybucji i kontroli jakości dostarczanej wody. Dobra współpraca umożliwiała Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu dokonywanie bieżących ocen jakości produkowanej wody w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2022 r. stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego.

Zakłady usługowe, w których przy wykonywaniu zabiegów dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek (zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, studia tatuażu) mają opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę klientów przed zakażeniami chorobami zakaźnymi. Należy jednak podkreślić, że w tego typu obiektach kluczowa jest odpowiedzialność personelu za bezpieczne wykonywanie usług, bez złych nawyków i przyzwyczajzeń, co nie zawsze może być uchwycone w czasie kontroli sanitarnej.

W skontrolowanych zakładach używano narzędzi jednorazowego i wielokrotnego użytku. W przeważającej liczbie zakładów sterylizacja narzędzi prowadzona jest prawidłowo, na miejscu przy użyciu autoklawu, co potwierdzane jest testami skuteczności procesu sterylizacji.

Z uwagi na obowiązującą ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium z dnia 15 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2111) obiekty te objęto wzmożonym nadzorem sanitarnym. W czasie kontroli przeprowadzonych w 2022 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego obiektów oraz przestrzegania zapisów ww. ustawy.

W domach pomocy społecznej i innych placówkach zapewniających dzienny pobyt (środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy społecznej, dzienne domy pobytu) stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. Na uwagę zasługuje oddawanie do użytku coraz większej liczby dziennych domów pomocy o wysokim standardzie wyposażenia.

W 2022 r. w tej grupie obiektów kontynuowano monitoring jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie skażenia pałeczką *Legionella sp.* Skażenie sieci wewnętrznej tą bakterią stwierdzono w 2 placówkach; obecnie prowadzone jest postępowanie administracyjne dotyczące doprowadzenia jakości wody ciepłej w zakresie *Legionella sp.* do zgodnej z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia.

Jakość wody do kąpieli w pływalniach.

Na terenie Torunia funkcjonuje 17 pływalni, w tym 3 pływalnie odkryte (działające jedynie w sezonie letnim).

Pływalnie odkryte, stanowiące kompleks basenów letnich, zlokalizowane są na Skarpie, na Bydgoskim Przedmieściu oraz przy ul. Kujawskiej.

W 2022 r. z pływalni funkcjonujących na terenie Torunia pobrano do badań 1472 próby, w tym 1367 prób zostało pobranych przez zarządzających pływalniami w ramach kontroli wewnętrznej, a 105 prób – w ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu.

Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych stwierdzono w 227 próbach, co stanowi ok. 15% wszystkich zbadanych prób.

W 8 pływalniach jakość wody nie spełniała okresowo wymagań mikrobiologicznych wody do kąpieli. W pobranych próbkach wody stwierdzano ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h. W kilku z pobranych prób stwierdzono pałeczki *Legionella sp.* oraz bakterie chorobotwórcze *Pseudomonas aeruginosa*. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez zarządzających pływalniami uzyskano poprawę jakości wody w zakresie mikrobiologicznym.

Przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono we wszystkich pływalniach zlokalizowanych na terenie Torunia. Najczęściej stwierdzano przekroczenia chloroformu i ΣTHM (tj. Trihalometany – ogółem). W kilkudziesięciu próbach stwierdzono również ponadnormatywną mętność. Zarządzający pływalniami po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskali poprawę jakości wody.

W związku z bardzo wysokimi przekroczeniami chloroformu i ΣTHM w brodzikach do zabaw dziecięcych zlokalizowanych na terenie odkrytych pływalni Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał w 2022 r. decyzje administracyjne nakazujące natychmiastowe wyłączenia z eksploatacji ww. brodzików.

W związku z ponadnormatywnymi stężeniami chloroformu i ΣTHM w nieckach odkrytych pływalni zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody do kąpieli do zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych i uzyskaniu jakości wody zgodnej z obowiązującymi normatywami brodziki zostały włączone do eksploatacji; uzyskano także poprawę jakości wody w zakresie chloroformu i ΣTHM w pozostałych nieckach basenowych.

Ponadnormatywną liczbę pałeczek *Legionella sp.* w natryskach stwierdzono w 2022 r. w 3 pływalniach krytych. W jednej z tych pływalni (Szkoła Podstawowa Nr 8 w Toruniu, ul. Łyskowskiego 28) realizowano nakazy decyzji administracyjnych wydanych w latach 2020 – 2021. W 2 pływalniach (Szkoła Podstawowa Nr 16 w Toruniu, ul. Dziewulskiego 2 oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Toruniu, ul. Hallera 79) stwierdzono średnie skażenie sieci instalacji wody ciepłej pałeczkami *Legionella sp.* Wydano decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody ciepłej w natryskach do zgodnej z wymaganiami. W obu pływalniach, po przeprowadzeniu działań naprawczych, stwierdzono poprawę jakości wody w natryskach.

Nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno-higienicznego stwierdzono w 2 pływalniach krytych (Szkoła Podstawowa Nr 32 w Toruniu, ul. Kosynierów Kościuszkowskich 11 oraz Szkoła Podstawowa Nr 24 w Toruniu, ul. Ogrodowa 3/5). Wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli; nieprawidłowości zostały przez zarządzających pływalniami usunięte.

Tereny mieszkalne.

W Toruniu nadal nie rozwiązany jest problem zanieczyszczania ulic i miejsc ogólnodostępnych odchodami psów. Działania Straży Miejskiej nie dają oczekiwanych rezultatów, tj. uzyskania poprawy czystości. Brak sprzątania odchodów przez właścicieli psów jest główną przyczyną złego stanu sanitarnego miasta pod tym względem.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło 36 interwencji dotyczących m. in. warunków mieszkaniowych, uciążliwości powodowanych hałasem, gromadzenia odpadów, uciążliwości powodowanych przez gołębie, zalewania pomieszczeń fekaliami oraz zaszczurzenia.

Interwencje w sprawie warunków mieszkaniowych mieszkańcy Torunia kierują często bezpośrednio do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu, pomijając administrację i inne instytucje, czyniąc w trakcie prowadzonego postępowania organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej odpowiedzialnym za brak poprawy stanu sanitarno-technicznego budynków.

Podczas rozpatrywania otrzymanych w 2022 r. interwencji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu współpracował z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Strażą Miejską, Inspekcją Weterynaryjną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego Powiatu Grodzkiego w Toruniu, Urzędem Miasta Torunia, właścicielami i administratorami budynków.

Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu, Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera oraz Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współzależnienia nadal trwa poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego zajmowanych pomieszczeń, celem dostosowania obiektów do obowiązujących przepisów.

Na szczególne wyróżnienie zasługują kolejne obiekty powstałe w ramach realizacji projektu rozbudowy i przebudowy Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. L. Rydygiera przy ul. Św. Józefa 53-59 w Toruniu – tj. budynek główny Szpitala Wielospecjalistycznego (z lądowiskiem dla helikopterów i nowoczesnym Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym) oraz budynek Szpitala Psychiatrycznego. Jest to znacząca zmiana w zakresie standardu udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz warunków pracy dla personelu medycznego.

Nadal trwa rozpoczęta w 2018 r. budowa nowego obiektu Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia przy ul. Włocławskiej 233/235 w Toruniu przeznaczonego na Całodobowy Młodzieżowy Oddział Leczenia Uzależnień.

W związku z obowiązującym do 15 maja 2022 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, zastąpionym nadal obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego, w skontrolowanych w 2022 r. placówkach zwracano szczególną uwagę na zabezpieczenie obiektów w odpowiednie preparaty myjąco-dezynfekcyjne, które w swoim spektrum oddziaływały również na wirusy osłonkowe. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Dekontaminacja pomieszczeń odbywała się w oparciu o odpowiednie procedury higieniczne. Sprzęt porządkowy podzielony był wg stref sanitarnych i przechowywany w przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach. Stosowane były ścierki jednorazowego/wielokrotnego użycia. Pranie mopów i ścierek odbywało się we własnym zakresie (w kilku obiektach zapewniono pralnie i specjalistyczne środki piorąco-dezynfekujące) lub przez usługodawcę.

Od kilku lat wzrasta liczba obiektów stosujących specjalistyczne preparaty myjąco-dezynfekujące do dekontaminacji dużych powierzchni oraz chusteczki dezynfekcyjne do małych powierzchni dotykowych.

Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne było wystarczające. Utrzymaniem czystości w większości obiektów zajmował się personel zatrudniony przez jednostki. Firmy zewnętrzne usługę sprzątania świadczyły dla większości szpitali oraz nielicznych przychodni. Postępowanie z bielizną (czystą i brudną) w skontrolowanych placówkach służby zdrowia nie budziło zastrzeżeń.

W funkcjonujących na terenie Torunia szpitalach prowadzony jest stały monitoring skażenia sieci wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakterią *Legionella sp.*

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera w Toruniu – Szpitalu Wielospecjalistycznym przy ul. Św. Józefa 53-59 – stwierdzono średnie skażenie sieci ww. bakterią. Podjęto odpowiednie działania interwencyjne, w wyniku których kolejne sprawozdania z poboru i badania próbek wody nie wykazały przekroczeń w tym zakresie. Pomiot został zobligowany do wykonania następnego badania wody po upływie roku.

W Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu w 2022 r. nadal utrzymywało się skażenie ciepłej wody użytkowej pałeczką *Legionella sp.*, co było przyczyną licznych wystąpień do Dyrekcji Szpitala. Obecnie sytuacja uległa poprawie, niemniej Szpital zobowiązany jest do uzyskania stałej poprawy, potwierdzonej badaniami laboratoryjnymi.

W 2022 r. działania naprawcze w celu zlikwidowania średniego skażenia pałeczkami *Legionella sp.* instalacji ciepłej wody prowadzone były ponadto w Zespole Leczenia Jednego Dnia Przychodni Lekarskich Hipokrates Spółka z o. o. przy ul. Dekerta 1 oraz Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym im. ks. Jerzego Popiełuszki przy ul. Ligii Polskiej 8.

Wnioski:

1. Mieszkańcy Torunia zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie miasta Torunia nie stanowi ryzyka dla zdrowia ludzi.
2. Zachodzi pilna potrzeba zweryfikowania przez zarządzających pływalniami podejmowanych działań naprawczych w celu uzyskania poprawy jakości wody w zakresie zawartości chloroformu i $\sum$ THM.
3. Poprzez sukcesywnie prowadzone prace modernizacyjno-budowlane w podmiotach leczniczych, zauważalne jest podwyższanie standardu obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, a wprowadzane zmiany z pewnością pozytywnie wpływają na komfort pacjentów leczonych w tych placówkach.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Sekcja Nadzoru Nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia prowadzi nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi zakładów i wyposażenia, wymaganiami w zakresie przestrzegania zasad higieny w procesie produkcji i w obrocie środkami spożywczymi, dozwolonymi substancjami dodatkowymi (z wyłączeniem środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego) oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z tymi artykułami.

W ewidencji Sekcji na koniec 2022 r. znajdowało się 1984 obiekty zlokalizowane na w Toruniu.

W 2022 r. skontrolowano 672 zakłady (tj. 34% spośród zewidencjonowanych obiektów); przeprowadzono 936 kontroli sanitarnych.

W ramach urzędowej kontroli żywności do badań pobrano 361 prób żywności i przedmiotów użytku – kwestionowano 6 prób, nałożono 103 mandaty karne na łączną kwotę 23.700 zł.

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w obiektach obrotu żywnością, zakładach małej gastronomii i restauracjach. Najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- brak czystości pomieszczeń i sprzętu;
- brak higieny produkcji i sprzedaży;
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego;
- oferowanie produktów po terminie przydatności do spożycia.

Działalność kontrolno-represyjna w 2022 r. w obiektach żywnościowo - żywieniowych w Toruniu

Grupa obiektów	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Decyzje administracyjne	Mandaty (liczba/kwota w zł)
Produkcja żywności	93	48	68	5	8/2.550
Obrót żywnością	1063	323	404	5	39/7.400
Żywienie otwarte	621	232	376	7	51/12.550
Żywienie zamknięte	193	64	83	3	5/1.200
Produkcja i obrót przedmiotami użytku	14	5	5	0	-
Łącznie	1984	672	936	20	103/23.700

Zakłady produkcji żywności.

Do tej grupy obiektów zaliczane są: ciastkarnie, w tym ciastkarnie domowe (39 obiektów w ewidencji na koniec 2022 r.), piekarnie (13), przetwórnice owocowo-warzywne (3), wytwórnie wyrobów cukierniczych (5), wytwórnie lodów (7), automaty lodowe (8), browary (1), inne wytwórnie żywności (6), producenci pierwotni (11) – łącznie 93 zakłady w Toruniu.

Skontrolowano 48 zakładów (tj. 52% spośród objętych ewidencją); przeprowadzono 68 kontroli sanitarnych.

Za brak bieżącej czystości pomieszczeń i sprzętu oraz brak higieny produkcji osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami – nałożono łącznie 8 mandatów karnych na kwotę 2550 zł.

Zakłady obrotu żywnością.

Jest to najliczniejsza grupa obiektów objętych nadzorem, obejmująca 1063 zakłady (sklepy spożywcze, super- i hipermarkety, hurtownie spożywcze, kioski, ruchome punkty sprzedaży). W 2022 r. skontrolowano 323 obiekty (tj. 30% spośród zewidencjonowanych); przeprowadzono 404 kontrole sanitarne.

W związku ze złym stanem pomieszczeń i wyposażenia w tej grupie obiektów w 2022 r. wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

Nałożono 39 mandatów karnych na łączną kwotę 7400 zł. Najczęściej występujące nieprawidłowości to:

- brak higieny sprzedaży;
- sprzedaż produktów spożywczych po terminie przydatności do spożycia;
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęły 43 interwencje dotyczące m. in. braku czystości pomieszczeń, sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, złej jakości zdrowotnej zakupionych środków spożywczych, obecność szkodników w żywności.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono zasadność 17 interwencji (tj. 40% spośród ogółu zgłoszeń).

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

W skład tej grupy obiektów wchodzi 621 zakładów, takich jak restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii, pijalnie piwa.

W 2022 r. skontrolowano ponad połowę spośród zewidencjonowanych zakładów żywienia zbiorowego otwartego – 323 (tj. 52%); przeprowadzono 376 kontroli.

W związku ze złym stanem pomieszczeń i wyposażenia w tej grupie obiektów w 2022 r. wydano 7 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

Nałożono 51 mandatów karnych na kwotę 12550 zł. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- niewłaściwych warunków przechowywania żywności;
- stosowania surowców po terminie przydatności do spożycia
- braku aktualnej dokumentacji dotyczącej systemów jakości;
- braku higieny produkcji;
- braku czystości pomieszczeń produkcyjnych i sprzętu;
- braku informacji dla klientów o wykazie składników, z uwzględnieniem alergenów w podawanych potrawach.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło 20 interwencji dotyczących złej jakości serwowanych potraw oraz braku higieny produkcji i wydawania dań.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono zasadność 9 interwencji (tj. 45% spośród ogółu zgłoszeń).

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte.

Ta grupa obiektów obejmuje 193 zewidencjonowane zakłady cateringowe oraz stołówki – przedszkolne, szkolne, w żłobkach, szpitalach, domach opieki społecznej, bursach i internatach oraz pracownicze.

W 2022 r. skontrolowano 64 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (tj. 33%); przeprowadzono 83 kontrole.

W związku ze złym stanem pomieszczeń i wyposażenia w tej grupie obiektów w 2022 r. wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości. Nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1.200 zł.

Zakłady produkcji i obrotu przedmiotami użytku.

Ta grupa obiektów obejmuje 14 zakładów (punkty obrotu przedmiotami użytku, zakłady produkcji opakowań do żywności).

W 2022 r. skontrolowano 5 zakładów produkcji i obrotu przedmiotami użytku (tj. 36%); przeprowadzono 5 kontrole, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.

W ramach systemu RASFF (The Rapid Alert System for Food and Feed) w 2022 r. otrzymano 56 zgłoszeń dotyczących 35 środków spożywczych, 12 suplementów diety oraz 9 przedmiotów użytku.

W ramach przeprowadzonych postępowań wyjaśniających sprawdzono 155 obiektów objętych nadzorem oraz firmy prywatne. W 99 zakładach wskazanych na listach odbiorców nie stwierdzono w obrocie kwestionowanych produktów, zostały one sprzedane klientom ostatecznym. W 56 obiektach stwierdzono w obrocie kwestionowane produkty, które zostały zwrócone do dostawcy lub zutylizowane.

Do systemu RASFF w 2022 r. zgłoszono 6 produktów ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 19 ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 14 ze względu na inne zagrożenia, 9 wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Wnioski

1. Nadal najwięcej nieprawidłowości stwierdza się w mniejszych obiektach obrotu żywnością oraz w obiektach żywienia zbiorowego otwartego. W tych grupach obiektów nałożono ogółem 90 mandatów karnych na kwotę 19.950 złotych. W związku z powyższym należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I ŚRODOWISKIEM PRACY

Nadzór nad środowiskiem pracy.

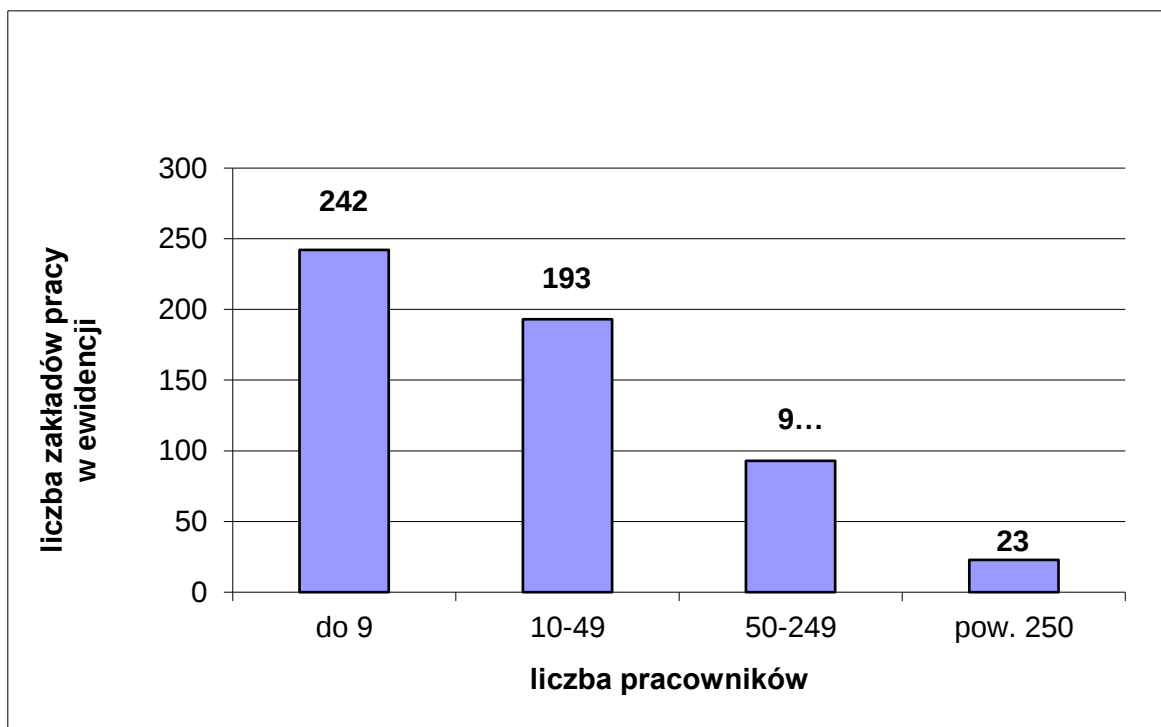
W ewidencji Sekcji na koniec 2022 r. ujętych było 551 zakładów pracy zlokalizowanych w Toruniu (w 2021 r. – 555).

Dominujące pod względem liczby zakładów pracy branże (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności) to, podobnie jak w latach poprzednich:

- handel hurtowy (PKD: 46): 82 zakłady (14,88% spośród ogółu zewidencjonowanych zakładów),
- naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45): 66 zakładów (11,98%),
- handel detaliczny (PKD 47): 40 zakładów (7,26%).

Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy od lat dominują firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników (242 zakłady).

Strukturę zatrudnienia w 2022 r. przedstawia poniższy wykres:

W 2022 r. skontrolowano w Toruniu pod kątem warunków pracy oraz zagrożeń zawodowych występujących na stanowiskach pracy 76 zakładów pracy zatrudniających łącznie 7944 pracowników (w 2021 r. – 71 zakładów pracy zatrudniających łącznie 4124 pracowników).

Przeprowadzono 84 kontrole sanitarne (w 2021 r. – 75); praktycznie każda kontrola obejmowała szereg zagadnień, w tym m. in.:

- w ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 41 kontrole,
- w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 20 kontrole,
- w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi – 23 kontrole;
- w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi – 10 kontrole.

W 2022 r. na ponadnormatywne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy narażonych było 647 pracowników zatrudnionych w 58 zakładach pracy funkcjonujących w Toruniu (w 2021 r. – 855 pracowników zatrudnionych w 63 zakładach), w tym:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu dotyczyło 640 pracowników zatrudnionych w 57 zakładach (w 2021 r. – 841 pracowników w 63 zakładach);
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) substancji chemicznych dotyczyło 9 pracowników w 3 zakładach pracy, w tym:
 - przekroczenie NDS manganu (frakcja wdychalna) dotyczyło 3 pracowników (w 2 zakładach);
 - przekroczenie NDS manganu (frakcja respirabilna) dotyczyło 9 pracowników (w 3 zakładach).

Jeden pracownik może być narażony na więcej niż jeden czynnik szkodliwy w środowisku pracy.

Na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy narażonych było 1162 pracowników zatrudnionych w 20 skontrolowanych zakładach branży spożywczej i usług pogrzebowych oraz podmiotach leczniczych (w 2021 r. – 893 pracowników w 21 skontrolowanych zakładach).

W ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” prowadzony jest nadzór na przygotowaniu pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest. W Toruniu zlokalizowane są 3 firmy zajmujące się usuwaniem wyrobów zawierających azbest, skontrolowano jedną z nich (w 2021 r. kontroli w siedzibach tych firm nie przeprowadzono).

W 2022 r. otrzymano 7 zgłoszeń (w 2021 r. – 10) dotyczących zamiaru przeprowadzenia na terenie Torunia prac związanych z usuwaniem materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest – kontroli podczas ww. prac nie przeprowadzono.

Powszechną praktyką jest zgłaszanie ww. prac w sposób „zbiorczy” – tj. obejmujący kilka obiektów – z podaniem planowanego ich zakończenia po upływie nawet kilku miesięcy od daty zgłoszenia. Praktycznie uniemożliwia to przeprowadzenie czynności kontrolnych. Problem ten był już wielokrotnie sygnalizowany.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

„Produkt kosmetyczny” oznacza każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała. Nadzór nad produktami kosmetycznymi sprawują, w zakresie swoich kompetencji, Państwowa Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Handlowa.

W 2022 r. przeprowadzono 24 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu i/lub udostępniania na rynku produktów kosmetycznych.

Wydano 1 decyzję merytoryczną, nakazującą zaprzestać udostępniania na rynku produktu kosmetycznego – perfum L’Aventure Blanche poj. 100 ml marki Al Haramain, zawierających w składzie zakazaną substancję karboksyaldehyd hydroksyizohesyl-3-cykloheksen (HICC) oraz 1 decyzję płatniczą, ustalającą obowiązek uiszczenia opłaty za kontrolę, w wyniku której stwierdzono nieprawidłowości.

Choroby zawodowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2022 r. współpracował w zakresie chorób zawodowych z:

- Poradnią Chorób Zawodowych Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu, ul. Szosa Bydgoska 46; 87-100 Toruń (jednostka orzecznicza I stopnia)
- Instytutem Medycyny Pracy im. prof. dr. med. Jerzego Nofera w Łodzi, ul. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8; 91-348 Łódź (jednostka orzecznicza II stopnia)

W 2022 r. przeprowadzono 125 postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie Torunia (w 2020 r. – 50).

Wyniki przeprowadzonych postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych („Karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej”) przekazywane są do jednostki orzeczniczej I stopnia.

Z uwagi na długotrwałość procesu diagnostyczno-orzeczniczego wydanie decyzji administracyjnej w sprawie choroby zawodowej następuje w wielu przypadkach dopiero po upływie kilkunastu miesięcy od wszczęcia postępowania.

Do jednostki orzeczniczej I stopnia przekazano ponadto 8 „Skierowań na badania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej”, dotyczących byłych pracowników (emeryci, renciści, bezrobotni), którzy osobiście zgłosili podejrzenie choroby zawodowej.

W 2022 r. wydano łącznie 100 różnych decyzji administracyjnych w sprawach chorób zawodowych (w 2021 r. – 45), w tym:

- 78 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (w 2021 r. – 34 decyzje),
- 14 decyzji nie stwierdzających choroby zawodowej (w 2021 r. – 11),
- 8 decyzji „innych” – umarzających wszczęte postępowanie administracyjne (2 decyzje wydano w związku z błędnym oznaczeniem strony w zgłoszeniu podejrzenia choroby zawodowej, pozostałe z uwagi na brak narażenia zawodowego).

W 2022 r. chorobę zawodową (w rozumieniu decyzji ostatecznej) stwierdzono u 68 pracowników zakładów pracy funkcjonujących w Toruniu – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystawił 68 „Kart stwierdzenia choroby zawodowej”, przekazywanych następnie do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera w Łodzi (w 2021 r. – 34).

W 2022 r. stwierdzono jako chorobę zawodową następujące jednostki chorobowe:

- 1 przypadek przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: guzków głosowych twardych (poz. 15.1 wykazu chorób zawodowych);
- 1 przypadek przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórnych zmian przerostowych fałdów głosowych (poz. 15.2);
- 2 przypadki przewlekłej choroby układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy: zespołu cieśni w obrębie nadgarstka (poz. 20.1);
- 2 przypadki boreliozy (poz. 26);
- 62 przypadki COVID-19 (poz. 26).

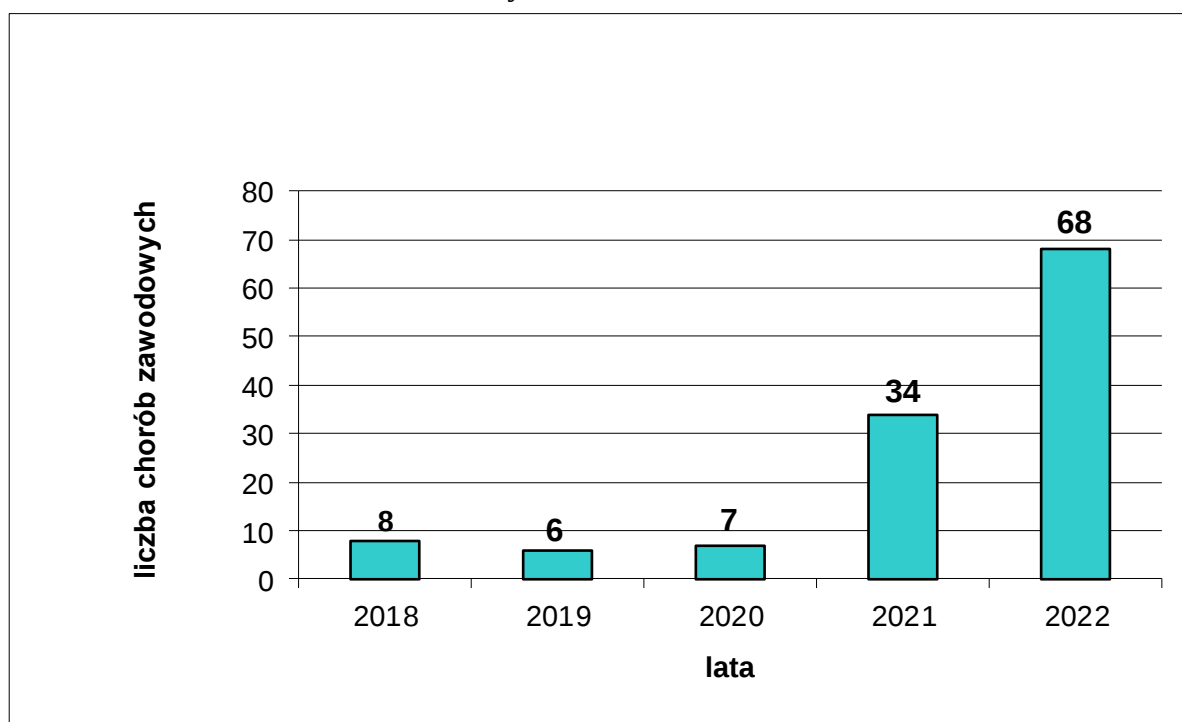
Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych w ostatnich 5 latach u osób zatrudnionych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie Torunia przedstawia poniższa tabela.

Choroby zawodowe u pracowników zakładów pracy w Toruniu stwierdzone w latach 2018 – 2022

poz. wykazu chorób zaw.*	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych przypadków				
		2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
3	pylice płuc		1			
15	przewlekłe choroby narządu głosu	1		2	2	2
18	choroby skóry	1				
19	przewlekłe choroby układu ruchu		2	2		
20	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	1	2	1	2	2
21	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu	1	1	1	1	
26	choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	4		1	29	64
Razem:		8	6	7	34	68

* wg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1836)

Liczba chorób zawodowych u pracowników zakładów pracy w Toruniu stwierdzanych w latach 2018 – 2022

Spośród stwierdzonych w 2022 r. przypadków chorób zawodowych absolutną większość (91,43%) stanowiły choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa, wśród których z kolei dominował COVID-19 o etiologii zawodowej (wszystkie stwierdzone 62 przypadki tej jednostki chorobowej dotyczyły pracowników medycznych).

Znacząco więcej chorób zawodowych stwierdzono u kobiet (61 przypadków – tj. 89,71% spośród ogółu stwierdzonych chorób zawodowych) niż u mężczyzn (7 przypadków).

Najwięcej chorób zawodowych stwierdzono u osób w przedziale wieku 50 – 59 lat (30 przypadków), powyżej 60 lat (19 przypadków) i w przedziale wieku 40 – 49 lat (14 przypadków); w przedziale wieku 30 – 39 lat stwierdzono 4 przypadki chorób zawodowych, a u osób w wieku poniżej 29 lat – zaledwie 1 przypadek.

**Pracownicy zakładów pracy w Toruniu ze stwierdzoną chorobą zawodową
(zgodnie z wystawioną „Kartą stwierdzenia choroby zawodowej”)**

	do 29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	pow. 60 lat	Razem
Kobiety	1	2	12	29	17	61
Mężczyźni	0	2	2	1	2	7
Razem	1	4	14	30	19	68

Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalaczami”).

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizował zadania dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Kontynuowano także działalność oświatowo-zdrowotną, mającą na celu profilaktykę oraz ustawiczne pogłębianie wiedzy społeczeństwa nt. szkodliwości środków zastępczych oraz konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich używania.

W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., organy ścigania nie przekazały Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu żadnej sprawy.

Od września 2015 r. w Toruniu nie działa żaden punkt stacjonarnej sprzedaży środków zastępczych. Działania kontrolne związane z nadzorem nad środkami zastępczymi prowadzone są od tego czasu w obiektach takich jak fitness-cluby, siłownie, sklepy z suplementami diety i odżywkami dla sportowców, dyskoteki lub sklepy erotyczne.

W 2022 r. przeprowadzono 7 kontroli z zakresu nadzoru nad środkami zastępczym (w 2021 r. nie przeprowadzono żadnej kontroli) w stacjonarnych punktach sprzedaży oferujących produkty konopne, ukierunkowanych m. in. na produkty zawierające w swoim składzie substancję HHC-O. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy przyjmowanie, rejestrowanie w bazie SMIOD (System monitorowania informacji o „dopalaczach”) i przekazywanie Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy zgłoszeń wystąpienia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą i przeprowadzające badania pośmiertne zostały poinformowane o obowiązku zgłaszania od dnia 21 sierpnia 2018 r. wystąpienia zatrucia/ podejrzenia zatrucia; przekazano także wzór standardowego formularza elektronicznego („Formularz zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną na podstawie art. 30a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii”).

W 2022 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu zgłoszono 3 przypadki zatruc (w 2021 r. – 10 przypadków).

Wszystkie przypadki zostały zgłoszone przez Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu – Szpital Specjalistyczny dla Dzieci i Dorosłych, ul. Konstytucji 3 Maja 42; 87-100 Toruń (Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii dla Dzieci – 1 zgłoszenie; Oddział Kliniczny Pediatrii i Nefrologii – 2); wszystkie dotyczyły nieletnich dziewcząt (14 – 17 lat).

We wszystkich przypadkach wskazywaną przyczyną zgłaszanego podejrzenia zatrucia były produkty lecznicze (nazwa produktu: Olanzapina, Perazin, Propranolol, Lamitrin, Pramolan, Asertin, Chlorprotixen); w jednym przypadku dodatkowo wskazano AB-PINACA, SPICE/K2.

Promocja zdrowia w środowisku pracy.

Działalność Sekcji ukierunkowana jest na poprawę warunków pracy, a więc poprawę warunków sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzane kontrole koncentrują się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Celem działań podejmowanych przez pracowników Sekcji jest także promowanie zachowań prozdrowotnych; w tym zakresie prowadzona jest współpraca z Sekcją Profilaktyki Zdrowotnej tut. Stacji.

W trakcie kontroli przeprowadzanych w 2022 r. zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych zakładach. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 276 z późn. zm.). Uzyskane podczas kontroli w danym miesiącu dane przekazywane są do Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej tut. Stacji, która opracowuje w formie tabelarycznej „Aktualną sytuację w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w powiecie toruńskim”. Zaktualizowana w danym miesiącu tabela przesyłana jest następnie do WSSE w Bydgoszczy.

W trakcie kontroli przeprowadzanych w 2022 r. pracownicy Sekcji informowali pracodawców o kampanii „*Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Dźwigaj z głową*” koordynowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, zachęcali do korzystania ze strony internetowej:

<https://www.healthyworkplaces.eu/all-ages-splash-page>.

Wnioski.

1. Obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 spowodował, że pracownicy Sekcji byli angażowani, podobnie jak w latach 2020 – 2021, do realizacji działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się COVID-19. W ramach realizacji ww. działań:
 - wystawiono na wniosek strony 349 zaświadczeń o odbyciu kwarantanny/izolacji (w 2021 r. – 925);
 - udzielono 192 pisemne odpowiedzi na wnioski o informacje kierowane przez organy Policji, kuratorów i komorników sądowych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (w 2021 r. – 668).
2. W 2022 r. znacząco wzrosła liczba przeprowadzonych postępowań wyjaśniających w związku z podejrzeniami chorób zawodowych – przeprowadzono 125 postępowań (w 2021 r. – 50. Wydano także dwukrotnie więcej decyzji w sprawach chorób zawodowych – łącznie 100 (w 2021 r. – 45). Spośród stwierdzonych w 2022 r. przypadków chorób zawodowych absolutną większość (94,12%) stanowiły choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa, wśród których z kolei dominował COVID-19 o etiologii zawodowej (wszystkie stwierdzone 62 przypadki tej jednostki chorobowej dotyczyły pracowników medycznych).
3. Obowiązująca od początku 2019 r. nowa ustawa z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2227 z późn. zm.) nałożyła na podmioty działające na rynku produktów kosmetycznych nowe obowiązki oraz dotkliwe kary finansowe za ich nieprzestrzeganie. Kontrole związane z nadzorem nad produktami kosmetycznymi są trudne merytorycznie, wymagając przy tym dużego nakładu czasu.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu znajdują się 302 placówki nauczania i wychowania funkcjonujące w Toruniu, w tym 5 uczelni wyższych.

W 2022 r. pracownicy Sekcji skontrolowali 44 placówki stałe (w tym m. in. 10 żłobków, 9 przedszkoli, 16 szkół różnego typu), a także 62 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 147 kontroli sanitarnych.

W skontrolowanych placówkach przebywało 9495 dzieci/uczniów.

Z uwagi na obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w pierwszym kwartale 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 175 opinii sanitarnych dotyczących zawieszenia zajęć w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Torunia oraz spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Dyrektorzy placówek zwracali się z prośbą o zawieszenie zajęć i możliwość kształcenia w formie hybrydowej lub zdalnej po otrzymaniu informacji o dziecku/uczniui lub pracowniku zarażonym koronawirusem SARS-CoV-2.

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał 4 decyzje administracyjne:

- 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w szkole podstawowej (niewłaściwy stanu sanitarno-higieniczny okien w sali gimnastycznej ścian i sufitu w auli)
- 3 opinie sanitarne (w formie decyzji) dotyczące żłobków, w związku z zapisami zawartymi w art. 25 ust. 2a pkt 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 [*Spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych potwierdza się: w przypadku żłobków – decyzją właściwego państwowego inspektora sanitarnego, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku*].

W 2022 r. odnotowano **poprawę warunków** w następujących placówkach nauczania i wychowania w Toruniu:

- **Punkt Przedszkolny i Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy „Fonicare”**: placówkę przeniesiono do nowych pomieszczeń, dzięki czemu uzyskano większe sale dydaktyczne, salę do zajęć ruchowych, gabinety do zajęć indywidualnych.
- **IX Liceum Ogólnokształcące**: pozyskano cztery sale dydaktyczne, a także sanitariat dla chłopców i dla dziewcząt; sale wyposażono w stoliki i krzesła; pomalowano listwy przypodłogowe, pomalowano ściany w korytarzu przy sali gimnastycznej i w szatni; wymieniono uszkodzoną armaturę łazienkową w sanitariatach uczniowskich.
- **Szkoła Podstawowa nr 11**: w budynku przy ul. Fałata 96 wyremontowano podłogę w sali gimnastycznej (wyłożono wykładziną); w trzech salach dydaktycznych w szatni odmalowano ściany; w budynku przy ul. Gagarina 36 podłogi w holach na pierwszym i drugim piętrze wyłożono wykładziną; wydzielono pomieszczenie dla logopedy i terapeuty oraz pomieszczenie do dyspozycji pielęgniarki szkolnej; przygotowano tzw. „pracownię smaków”; w bibliotece szkolnej pomalowano ściany, położono nową wykładzinę i zakupiono nowe meble; odmalowano ściany w gabinetach administracyjnych.

- **Kujawsko-Pomorski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:** wybudowano salę gimnastyczną wraz z zapleczem, które składa się z trzech segmentów sanitarno-szatniowych (dla dziewcząt, chłopców i trenerów). Nadbudowano internat o kondygnację III piętra – 16 sal dydaktycznych, magazyny, szatnie, pomieszczenie socjalne dla pracowników, węzły sanitarno-higieniczne (sanitariaty damskie, męskie i dla osób niepełnosprawnych oraz wydzielone pomieszczenia z pisuarami i natryskami).
- **Szkoła Podstawowa nr 14:** dobudowa sali sportowej o pow. 1120,05 m² połączonej łącznikiem z istniejącym budynkiem szkoły; w skład obiektu wchodzi: sala z trybunami i magazynem sprzętu sportowego, pokój nauczyciela z zapleczem sanitarnym, węzły szatniowo-sanitarne dla uczniów, toalety, dwie sale na mini siłownię i do gimnastyki korekcyjnej, pomieszczenia pomocnicze i gospodarcze.
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych nr 13:** doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego sufit i ściany w natryskowniach przy hali sportowej.
- **Szkoła Podstawowa nr 2:** przeprowadzono remont malarski trzech sal dydaktycznych i korytarza.

Ponadto w 2022 r. oddano w Toruniu do użytkowania następujące placówki nauczania i wychowania:

- żłobki: Żłobek „Przystanek Bobaska”, Żłobek „Kraina Żuczków,
- przedszkola: „Hop-Siup Bobaska” Przedszkole Niepubliczne, Przedszkole Niepubliczne „Wioska Irysek”,
- punkty przedszkolne: Punkt Przedszkolny „Lolek”, Punkt Przedszkolny „Kraina Żuczków”,
- szkołę: Społeczną Szkołę Podstawową Mistrzostwa Sportowego Stowarzyszenia „Edukacja”.

Szkołę Podstawową nr 19 przekształcono w Zespół Szkół nr 19 (przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła przysposabiająca do pracy).

Warunki do utrzymania higieny.

Wszystkie skontrolowane placówki mieszczą się w budynkach przystosowanych, posiadają wodociąg i kanalizację.

Zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej – dostępność do bieżącej ciepłej wody, ręczników papierowych, mydła w płynie, papieru toaletowego. Zaopatrzenie placówek w środki do utrzymania higieny osobistej ocenia się jako dobre.

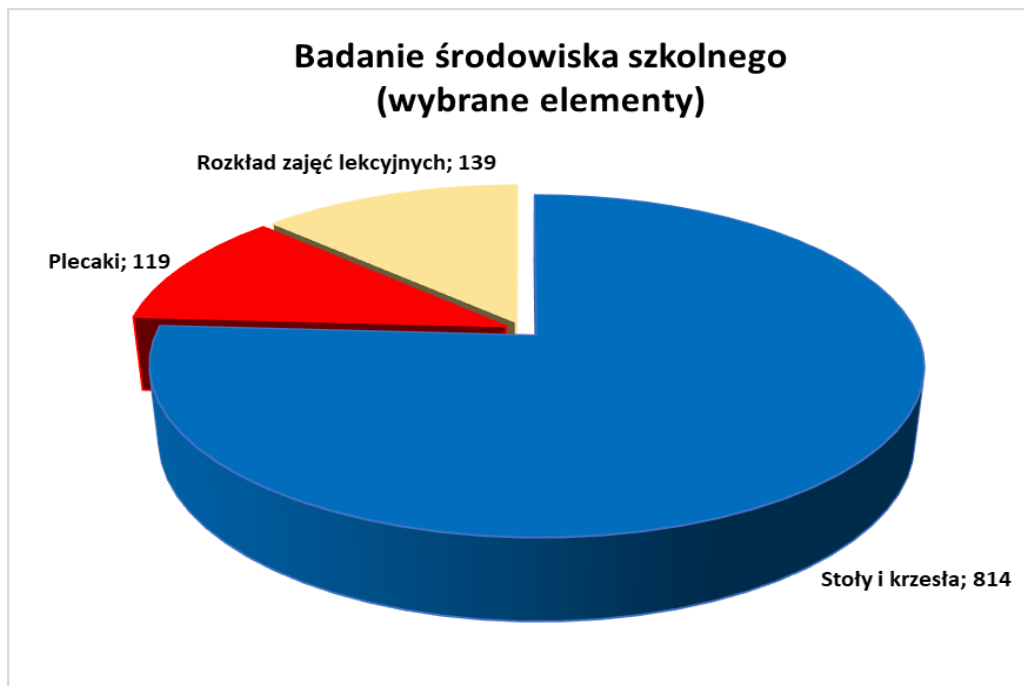
Przy wejściu do każdej placówki umieszczono płyny do dezynfekcji rąk oraz instrukcje dotyczące dezynfekcji rąk.

Rozkład zajęć lekcyjnych, obciążenie plecakami, meble edukacyjne.

W celu szczegółowej oceny warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono **badania środowiska szkolnego**.

Wykonano 1072 badania, w tym:

- 139 dotyczących oceny higienicznej tygodniowych rozkładów lekcji (stwierdzono niezgodność tygodniowego rozkładu lekcji z zasadami higieny w 48% badanych oddziałów). Nieprawidłowości w tygodniowym rozkładzie lekcji wynikają głównie z niewystarczającej liczby sal lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów.
- 119 dotyczących obciążenia uczniów plecakami/tornistrami (stwierdzono zbyt duże obciążenie u 61% zbadanych uczniów).
- 814 dotyczących dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do zasad ergonomii (stwierdzono niedostosowanie u 28,5% badanych uczniów/przedszkolaków).

Zgodnie z zasadami higieny

- tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych powinien uwzględniać potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia,
- waga plecaka ucznia nie powinna przekraczać 10-15% masy jego ciała,
- meble edukacyjne powinny być prawidłowo zestawione i dostosowane do zasad ergonomii.

Z badań przeprowadzonych w 2022 r. wynika, że:

- z niedostosowanych mebli edukacyjnych korzysta 28,5% uczniów;
- za ciężkie plecaki/tornistry nosi 61% uczniów;
- prawie połowa ocenionych oddziałów korzysta z rozkładów lekcji niezgodnych z zasadami higieny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystosował do dyrektorów placówek wystąpienia pokontrolne dotyczące oceny ciężaru tornistrów oraz dostosowania mebli do wzrostu uczniów; dyrektorzy placówek przekazywali odpowiedzi nt. planowanych działań w celu poprawy sytuacji.

Liczbę badań wykonanych w latach 2018 – 2022 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Badania				
	Ogółem	w tym			
		Plan zajęć	Stoly i krzesła	Plecaki/tornistry	Inne
2022	1072	139	814	119	–
2021	–	–	–	–	–
2020	78	32	–	–	46
2019	850	193	367	207	83
2018	1164	177	214	773	–

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Połowa skontrolowanych placówek szkolnych dysponuje szkolnym zespołem sportowym (tzn. posiadają co najmniej jedną salę sportową oraz pomieszczenia pomocnicze – przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli wychowania fizycznego).

Pozostałe skontrolowane placówki nie posiadają własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (korzystają z infrastruktury sportowej na zewnątrz) bądź dysponują salami zastępczymi.

Sprzęt sportowy w pełni certyfikowany posiada połowa skontrolowanych placówek.

Meble szkolne.

Zgodne z § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) szkoły i placówki nabywają wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Z przeprowadzonych kontroli wynika, że w skontrolowanych szkołach wszystkie meble zakupione są po 1997 r. Dwie szkoły zawodowe nie posiadały certyfikatów na meble. W pozostałych szkołach meble były certyfikowane.

Dożywianie dzieci i młodzieży.

Sytuację dotyczącą dożywiania oceniono we wszystkich skontrolowanych szkołach. Ciepłe posiłki – pełne obiady wydawało 12 placówek dla 2556 uczniów. Placówki wydawały też napoje dla 2340 uczniów. Z posiłków dofinansowanych skorzystało 91 uczniów.

Możliwość spożycia ciepłego posiłku i nawodnienia jest bardzo ważna, ponieważ czas spędzany przez uczniów w szkole wydłuża się i często wynosi nawet 8 godzin i więcej. Uczeń, który nie odczuwa głodu i pragnienia ma lepsze samopoczucie i dyspozycję do nauki oraz koncentrację uwagi. Godny zauważenia jest fakt, że coraz większa liczba szkół stara się zapewnić uczniom stały dostęp do wody do picia.

Nowy blok żywienia otwarto w Żłobku „Kraina Żuczków”, Przedszkolu Niepublicznym przy ul. Rysiej, Dwujęzycznej Szkole Podstawowej „Butterfly School” oraz Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi.

Bloki żywienia zostały zmodernizowane w Przedszkolu Niepublicznym „Gucio Integracyjne” oraz Szkole Społecznej GEM.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Zadaniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu jest także sprawowanie nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży w czasie wakacji zimowych i letnich.

W 2022 r. skontrolowano 63 turnusy wypoczynku, w tym 16 w okresie ferii zimowych i 47 w okresie letnich wakacji. Z wypoczynku skorzystało 1790 uczestników, w tym 439 uczestników wypoczynku zimowego oraz 1351 wypoczynku letniego.

Na każdym skontrolowanym turnusie przeprowadzono rozmowy dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku, pozostawiono materiały edukacyjne.

Z uwagi na obowiązujący na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej do 15 maja 2022 r. stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wypoczynek zimowy odbywał się zgodnie ze specjalnie opracowanymi wytycznymi.

„Wytyczne MEN, MZ i GIS dla organizatorów wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2021/2022” ukazały się 22 grudnia 2021 r. na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Wytyczne zawierały wymagania i procedury dotyczące przygotowania wypoczynku, w tym organizacji wyżywienia uczestników czy wyposażenia w środki ochrony osobistej, itp. Opisana została również procedura postępowania w sytuacji podejrzenia zakażeniem koronawirusem wśród uczestników, kadry i innych pracowników wypoczynku.

W wytycznych znalazły się też zalecenia dla rodziców, którzy zdecydują się wysłać swoje dziecko na wypoczynek. Jednocześnie wytyczne GIS, MZ i MEN stanowiły podstawę dla organizatorów wypoczynku do opracowania własnych procedur (regulaminów) bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, adekwatnych do organizowanych różnych form wypoczynku.

Organizatorzy zimowego wypoczynku dostosowali się do wytycznych oraz do ograniczeń wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów, i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Każdy organizator opracował i wdrożył procedury bezpieczeństwa zapobiegające szerzeniu się wirusa SARS-CoV-2. Organizatorzy zapoznali uczestników i rodziców z obowiązującym regulaminem. Zapewniono maseczki jednorazowe oraz środki do dezynfekcji rąk. W widocznych miejscach umieszczono instrukcje mycia i dezynfekcji rąk. Wydzielono miejsce izolacji dla uczestnika podejrzanego o zachorowanie na COVID-19.

Po zakończeniu wypoczynku uczestnicy 3 skontrolowanych półkolonii (w SP nr 23, SP nr 32, SP Butterfly) oraz 5 nieskontrolowanych półkolonii (SP nr 9, SP nr 2, Centrum Zdrowia i Fitnessu Logafit, Kids Art i Toruński Klub Sportowy Dancepro) musieli odbyć kwarantannę z powodu styczności z osobą zakażoną wirusem SARS-CoV-2.

W związku ze zniesieniem stanu epidemii, wypoczynek letni odbywał się zgodnie z zasadami sprzed pandemii COVID-19.

Stan sanitarno-higieniczny placówek zarówno podczas wypoczynku zimowego jaki i letniego nie budził zastrzeżeń, a organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku. Do najczęściej odwiedzanych miejsc na terenie Torunia należały: Planetarium, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Kinder Park i kina.

Działania profilaktyczne.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło dziewięć interwencji, zgłoszonych przez rodziców telefonicznie lub mailem, dotyczących:

- nieprzestrzegania obostrzeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii;
- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń;
- niewłaściwych warunków pobytu dzieci/młodzieży w placówkach;
- wszawicy.

W placówkach, których dotyczyły interwencje, przeprowadzono kontrole sanitarne. Podjęto także inne działania – kontakty telefoniczne z dyrektorami/właścicielami.

Działania profilaktyczne podejmowano w trakcie bieżących kontroli oraz podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. Na kontrolowanych turnusach przeprowadzano rozmowy dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku. We wszystkich skontrolowanych placówkach pozostawiono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, w tym COVID-19 i pasożytniczych oraz prozdrowotnego stylu życia.

Wnioski

1. Dyrektorzy zapewnili uczniom/dzieciom środki do utrzymania higieny osobistej, tj. ręczniki papierowe, mydło w płynie oraz środki do dezynfekcji rąk.
2. Stan sanitarno-higieniczny placówek wypoczynku nie budził zastrzeżeń, a organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku.
Organizatorzy wypoczynku zimowego spełnili wymagania zawarte w wytycznych MEiN, MZ i GIS dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.
3. Z badań dotyczących oceny środowiska szkolnego wynika, że prawie połowa ocenionych oddziałów korzysta z rozkładów zajęć niezgodnych z zasadami higieny, 61% uczniów nosi zbyt ciężkie plecaki a 28,5 % uczniów/przedszkolaków korzysta z nieprawidłowych mebli.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji, ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania tj.:

- udział w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- udział w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:
 - wydawanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
 - opracowywanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz opiniowanie planów, koncepcji i projektów technologicznych dostosowania istniejących lokali usługowych do nowej funkcji,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych,
- wydawanie opinii dotyczących zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022 r. wydał:

- **116** opinii sanitarnych;
- **47** postanowień;
- **79** decyzji płatniczych;
- **3** decyzje merytoryczne.

Ponadto przeprowadzono **73** kontrole sanitarne i wizje lokalne.

W ramach procedur oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.), wydano **58** opinii.

Dotyczyły one projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko i warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przygotowano **20** opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć zlokalizowanych na terenie miasta Torunia.

Wydano **8** opinii w sprawie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zaopiniowano **22** projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia zgodnie z ww. ustawą, w tym **10** negatywnie. W opiniach uwzględniano warunki sanitarne i zdrowotne dotyczące zanieczyszczenia powietrza, hałasu oraz lokalizacji ujęć wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich stref ochronnych, usuwania zanieczyszczeń, unieszkodliwiania odpadów, a także wpływu projektowanych zmian na zdrowie ludzi.

Ponadto wydano **8** opinii, zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ww. ustawy, uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów miasta Torunia.

W 2022 r. nie wydano żadnego uzgodnienia w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącego terenu miasta Torunia.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane wydano **16 uzgodnień dla projektów budowlanych** w formie **opinii**, w tym **12 bez zastrzeżeń**. Uzgadniane projekty dotyczyły obiektów przeznaczonych na działalność służby zdrowia, lokale gastronomiczne, zamieszkanie zbiorowe oraz lokale handlowo-usługowe i usługowo-biurowe, a także wyrzutni powietrza usytuowanych na poziomie terenu.

W oparciu o art. 56 Prawa Budowlanego i na podstawie art. 3 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydano **47 postanowień** dla obiektów nowo oddawanych do użytku.

Nieprawidłowości stwierdzono w **40 obiektach**.

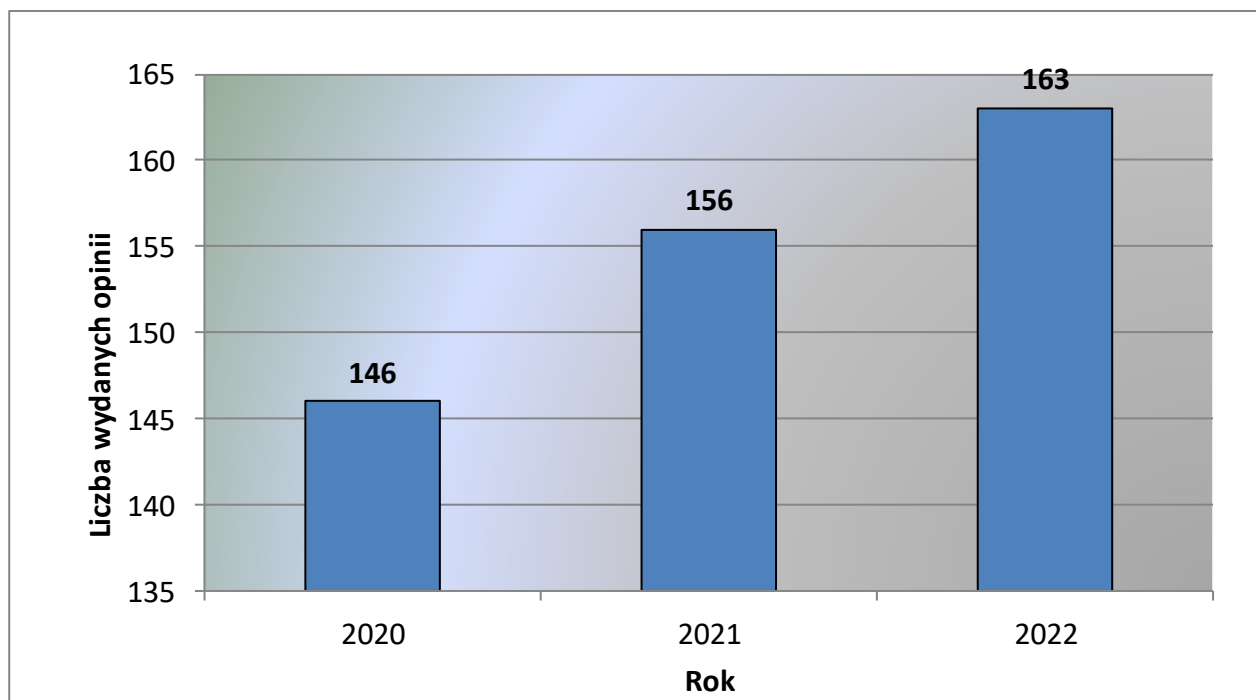
Około 99% inwestycji posiadało uzgodnioną pod względem sanitarnym dokumentację projektową. W większej części uzgodnienia były dokonywane przez rzeczoznawców ds. sanitarnych.

W 10% przypadków inwestor wprowadzał zmiany w trakcie realizacji inwestycji. Dotyczyły one głównie zmian funkcji, w związku z tym zmieniane były wielkości pomieszczeń lub układ i sposób ich zagospodarowania.

Wydano ponadto łącznie **42 opinie sanitarne i pisma** dotyczące zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej głównie dla przedszkoli, punktów przedszkolnych, gabinetów kosmetycznych, medycyny estetycznej oraz tatuażu i piercingu oraz innych obiektów.

O opinie te wnioskowali właściciele obiektów lub osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Działalność Sekcji w latach 2020 - 2022

Rodzaje opinii wydanych w 2022 r.

Rodzaj opinii	Liczba
ustalenie obowiązku i zakresu sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko	20
uzgodnienie inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	8
uzgodnienie i opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	22
uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	8
uzgodnienie dokumentacji projektowych	16
dla inwestycji dopuszczonych do użytkowania	47
opinie i pisma dla różnych rodzajów obiektów (przedszkola, żłobki, gabinety kosmetyczne, zakłady fryzjerskie, kluby fitness, dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą itp.)	42
Razem	163

Wnioski:

1. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji przedsięwzięć i zgłoszonych poszczególnych obiektów przez inwestorów.
2. Dominującą pozycję wśród rozpatrzonych spraw zajmowały postanowienia w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania oraz opinie sanitarne wydane w oparciu o art. 3 pkt 2 i 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
3. Wzrosła liczba uzgadnianej dokumentacji dotyczącej projektów budowlanych w tym zmiany sposobu użytkowania.
4. W opiniowanej dokumentacji nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych, jednak wszystkie przedłożone projekty budowlane zostały uzgodnione z podaniem zastrzeżeń. W przypadku dużej ilości zastrzeżeń podanych w uzgodnieniach projekty są poprawiane i składane do ponownego rozpatrzenia.
5. Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne. Inwestorzy w trakcie realizacji nowo powstałych przedsięwzięć uwzględniają zalecenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu oraz rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

Głównym celem działań Sekcji jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia.

Cel ten realizowany był w 2022 r. w następujących obszarach:

Profilaktyka nadwagi i otyłości

W ostatnich latach utrzymuje się tendencja do zwiększania się w kolejnych pokoleniach średniej wysokości i wagi ciała dzieci i młodzieży. Największy niepokój budzi wzrost częstości występowania nadwagi i otyłości u dzieci oraz pogarszanie się sprawności fizycznej uczniów w wieku 6–19 lat. Otyłość została uznana za jedną z chronicznych chorób niezakaźnych, czyli tzw. chorobę cywilizacyjną.

Do otyłości prostej prowadzi przedłużający się w czasie dodatni bilans energetyczny, któremu sprzyjają nieprawidłowe nawyki żywieniowe stwarzające ryzyko chorób układu oddechowego, endokrynologicznego, stłuszczenia wątroby, nieprawidłowości ortopedycznych i zaburzeń psychicznych, a w wieku późniejszym – schorzeń układu sercowo-naczyniowego i cukrzycy II typu.

Odpowiadając na potrzeby społeczne Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców od 2006 r. realizują ogólnopolski program edukacyjny pn. „Trzymaj Formę!”.

Celem programu jest poprawa sposobu odżywiania i promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Odbiorcami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodzice.

W roku szkolnym 2021/22 realizowana była XVI edycja programu – wzięło w niej udział 572 uczniów i 160 rodziców z 4 placówek w Toruniu.

W roku 2022/2023 do realizacji programu przystąpiło wg zgłoszeń 11 szkół z Torunia.

Profilaktyka tytoniowa

Palenie tytoniu to według WHO jeden z najpoważniejszych problemów cywilizacyjnych. W Polsce stanowi on również istotny problem zdrowotny, a rozmiary tego zjawiska są od kilkadziesiąt lat przedmiotem badań naukowych.

Badania ankietowe dotyczące palenia tytoniu przez dzieci i młodzież prowadzone są w Polsce od lat 90 (w ramach międzynarodowych projektów HBSC i GYTS). Ich wyniki pokazują, że pali ok. 20% chłopców i 17% dziewcząt w wieku 13-16 lat. Różnice w częstości palenia w populacjach chłopców i dziewcząt systematycznie zacierają się. Wielu nastolatków rozpoczyna palenie przed 10 r. ż., u palących dzieci często występują objawy uzależnienia od tytoniu. Choć w ostatnich latach spada w Polsce odsetek nastolatków palących tradycyjne papierosy, to w tym samym czasie szybko rośnie odsetek palących papierosy ręcznie skręcane, fajkę wodną lub e-papierosy.

Polskie nastolatki należą do najczęściej palących na świecie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu (POZNPT). W jego skład wchodzi m.in. 4 programy edukacyjne oraz 2 kampanie społeczne:

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci 5. i 6. letnich oraz do ich rodziców i opiekunów; jego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program ten stanowi dla dzieci pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego.

W roku szkolnym 2021/22 realizowany był w 14 placówkach z Torunia. W programie uczestniczyło 672 dzieci oraz 438 rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2022/23 do udziału w programie zgłosiło się 17 placówek z Torunia.

„Nie pal przy mnie, proszę”

Program skierowany jest do uczniów klas I-III szkoły podstawowej; celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

W roku szkolnym 2021/22 program realizowany był w 8 placówkach w Toruniu. W programie udział wzięło 752 dzieci i 192 rodziców.

W roku szkolnym 2022/23 chęć udziału w programie zadeklarowało 11 szkół podstawowych z Torunia.

„Znajdź właściwe rozwiązanie” – program uczy asertywnych zachowań szczególnie w aspekcie inicjacji palenia tytoniu, jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych – w programie uczestniczyło 5 szkół, 377 uczniów. W roku szkolnym 2022/23 do udziału w interwencji zgłosiło się 10 placówek z Torunia.

„Bieg po zdrowie”

Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów; główny cel programu to zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji programu zgłosiło się 7 szkół.

„Światowy Dzień bez Tytoniu”

Ze względu na sytuację epidemiczną działania związane z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w 2022 r. ograniczono do przygotowania 2 ekspozycji wizualnych na terenie PSSE w Toruniu, poza tym umieszczono informację na Facebooku Stacji.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia”

W ramach akcji Światowy Dzień Rzucania Palenia miały miejsce tematyczne ekspozycje wizualne w dwóch budynkach PSSE w Toruniu, zamieszczono informacje na stronie internetowej Stacji. Ponadto przekazano informacje nt. możliwości obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia koordynatorom programów profilaktyki tytoniowej podczas szkoleń i porad.

Profilaktyka uzależnień

Na mocy *Porozumienia o współpracy w tworzeniu spójnej polityki profilaktyki narkomanii wśród dzieci i młodzieży* pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Ministrem Edukacji Narodowej, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komendantem Głównym Policji, Państwowa Inspekcja Sanitarna przyjęła do realizacji programy edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych ukierunkowanych na potrzeby młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców; koordynowanie realizacji programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki używania narkotyków.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Projekt realizowany jest w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i współfinansowany przez Szwajcarię w ramach współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Program, objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej, skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z uwagi na potrzebę dotarcia właśnie do tej grupy wiekowej, narażonej w szczególności na zażywanie substancji psychoaktywnych, palenie tytoniu i spożywanie alkoholu. W ramach projektu realizowany jest program edukacyjny pn.

„ARS, czyli jak dbać o miłość”.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji programu zgłosiły się 3 toruńskie szkoły.

Kontynuacją działań profilaktycznych w zakresie stosowania tzw. „dopalaczy”, czyli środków zastępczych, jest wojewódzka interwencja nieprogramowa pn. **„STOP dopalaczom”**, której celem jest pogłębienie wiedzy na temat nowych substancji zastępczych, konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich używania oraz zwiększenie świadomości zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania środków zastępczych, czyli „dopalaczy”. Działania skierowane są do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, ich rodziców i opiekunów.

PPIS w Toruniu zaprosił szkoły do współpracy w realizacji wojewódzkiego programu z zakresu profilaktyki stosowania „dopalaczy” pn. **„Dopalacze – trzecia strona zjawiska”**.

Do realizacji programu przystąpiło 11 toruńskich szkół, 735 uczniów.

W roku szkolnym 2022/23 swój udział w programie zadeklarowało 10 placówek z Torunia.

Prowadzono również rozmowy indywidualne, podczas których informowano o nowych substancjach zastępczych tzw. „dopalaczach” oraz o konsekwencjach zdrowotnych wynikających z ich używania. Przygotowano ekspozycje wizualne. Na stronie internetowej PSSE od kilku lat umieszczona jest wyodrębniona graficznie zakładka „Stop Dopalaczom”, w której umieszczono materiały edukacyjne z możliwością pobrania: ulotka dla młodzieży – dopalacze, ulotka dla rodziców – dopalacze oraz prezentacja „Skutki stosowania substancji psychoaktywnych”.

Profilaktyka chorób zakaźnych

Choroby zakaźne to bardzo duża grupa schorzeń wywoływanych przez wirusy, bakterie, grzyby lub pasożyty. W miarę rozprzestrzeniania się drobnoustrojów lub ich toksyn mogą być przenoszone na inne osoby. Choroby zakaźne przez wiele wieków stanowiły jedną z głównych przyczyn zgonów. Jednak olbrzymi postęp wiedzy medycznej w ostatnich dziesięcioleciach, skuteczna farmakoterapia, a zwłaszcza upowszechnienie szczepień ochronnych pozwoliły na skuteczne zapobieganie i leczenie tego typu schorzeń. Szczepienia pozostają najbardziej opłacalną i najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom.

Profilaktyka chorób zakaźnych w 2022 r. realizowana była w następujących obszarach tematycznych:

Profilaktyka HIV/AIDS realizowana w ramach Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich. Odbiorcą programu jest ogół społeczeństwa.

Program profilaktyki HIV/AIDS realizowano w 4 szkołach ponadpodstawowych w Toruniu, udział wzięło 398 uczniów.

W roku szkolnym 2022/23 chęć realizacji założeń programu zgłosiły 3 placówki z Torunia.

„Jak rozmawiać z dziećmi o AIDS?”

Program pn. adresowany jest do dzieci pięcio- i sześćioletnich.

W roku szkolnym 2021/22 udział wzięły 4 placówki w Toruniu, wyedukowano 217 dzieci.

W roku szkolnym 2022/23 udział w programie zadeklarowało 5 toruńskich placówek.

Profilaktyka Wirusowego Zapalenia Wątroby typu C

W ramach działań promocyjnych przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. zapobiegania zakażeniom HCV do gabinetów kosmetycznych, zakładów fryzjerskich oraz gabinetów masażu i studio SPA.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu działa punkt informacyjno-edukacyjny, w którym prowadzono rozmowy/konsultacje nt. profilaktyki zakażeń wirusem HCV z osobami zainteresowanymi. Przygotowano ekspozycje wizualne oraz zamieszczono informacje tematyczne na stronie internetowej stacji.

Promocja szczepień ochronnych

Celem tej inicjatywy jest podkreślanie znaczenia tego rodzaju profilaktyki dla ochrony przed chorobami zakaźnymi, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych. W czasie Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadzono punkt informacyjno-edukacyjny dla osób zainteresowanych szczepieniami, przygotowano ekspozycje wizualne oraz zamieszczono informacje tematyczne na stronie internetowej stacji.

„Tatuaż – moda a zdrowie”

Celem interwencji jest zwiększenie świadomości oraz wiedzy na temat zagrożeń wynikających z wykonywania zabiegów zdobienia ciała (tatuaż, piercing) – możliwości zakażenia HBV, HCV, HIV.

W roku szkolnym 2021/22 do realizacji przystąpiły 2 szkoły w Toruniu – wyedukowano 223 uczniów. Materiały edukacyjne (broszury dla uczniów) zostały wydrukowane ze środków Miasta Toruń.

W roku szkolnym 2022/23 do realizacji interwencji zgłosiły się 2 szkoły z Torunia.

„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”

Wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych (kleszczowe zapalenie mózgu, borelioza), skierowany jest do dzieci młodszych oraz ich rodziców i opiekunów.

W Toruniu program realizowany był w 16 placówkach, wyedukowano 1142 dzieci.

W roku szkolnym 2022/23 do udziału zgłosiło się 17 szkół i przedszkoli w Toruniu.

Profilaktyka grypy

Celem interwencji jest rozpowszechnienie informacji dotyczących profilaktyki grypy ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych – przeprowadzono zajęcia edukacyjne i dystrybucję materiałów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

w placówkach zimowego wypoczynku, współpracowano z lokalnymi mediami, zamieszczono informacje nt. profilaktyki grypy na stronie internetowej PSSE w Toruniu, przygotowano ekspozycje wizualne na terenie stacji.

Inne działania.

„Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzby”

Wojewódzka interwencja nieprogramowa, skierowana do dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych oraz do ich rodziców i opiekunów. Jej celem jest ograniczenie występowania wszawicy, owsicy i świerzbu.

W ostatniej edycji uczestniczyło 6 placówek z Torunia, wyedukowano 99 dzieci.

W roku szkolnym 2022/23 udział w programie zadeklarowało 14 placówek z Torunia.

Ponadto realizowano działania informacyjno-edukacyjne w zakresie:

- obchodów Światowego Dnia Zdrowia;
- higieny osobistej;
- bezpieczeństwa w czasie wakacji letnich i zimowych;
- antybiotykooporności.

Wnioski.

1. Państwowa Inspekcja Sanitarna w obszarze promocji zdrowia podejmowała inicjatywy w oparciu o wytyczne i zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego, założenia Narodowego Programu Zdrowia, propozycje Światowej Organizacji Zdrowia oraz wiodące problemy zdrowotne i potrzeby środowiska lokalnego.
2. Większość działań skierowano do ogółu społeczności lokalnej. Głównymi odbiorcami działań byli rodzice i opiekunowie dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, nauczyciele, pedagodzy szkolni, kobiety w wieku rozrodczym, pacjenci zakładów opieki zdrowotnej, pracownicy ochrony zdrowia.
3. W 2022 r. podobnie jak w latach poprzednich, szczególny nacisk położono na profilaktykę tytoniową. Zwrócono także uwagę na profilaktykę stosowania dopalaczy.
4. Ocenę realizacji przedsięwzięć przeprowadzono w czasie 34 wizytacji w 14 placówkach oświatowo-wychowawczej na terenie Torunia.